

Parapagimi për revistën

Parapagimi kushton gjithsej **10** euro për Evropë, (përfshirë edhe Shqipërinë, Kosovën, Turqinë dhe ish republikat Jugosllave), **20** euro për Kanada dhe Amerikë dhe vetëm **310** denarë për parapaguesit nga Maqedonia. Me këtë parapagim brenda një viti juve ju dërgojmë 12 numra të revistës, prej numrit aktual kur ju parapaguheni. Në këtë çmim janë të përfshiera edhe harxhimet postare për dërgim të thjeshtë.

Për parapagim mjafton që të dërgoni pajtimin tuaj me emrin dhe adresën e plotë në:

email: albislam@albislam.com

sms: +389 75 436 718

fax: +389 2 3230 827

tel: +389 2 3230 827 (çdo ditë, prej 9 deri 16, përveç të xhumasë dhe të dielës)

ose me postë në: rr: 110 nr: 5 1000 Shkup, Maqedoni

viti IV nr: 40

redaksia: Omer Berisha (kryeredaktor),
Bekir Halimi, Talha Kurtishi, Fatmir Zaimi,
Ali Shabani, Agim Bekiri, Metush Memedi

albislam@albislam.com

rr: 110 nr: 5

Çarshija e vjetër

1000 Shkup

fax: +389 2 3230827

Del në fillim të muajit, kalendari i hixhretit, takvimi i Türkiye Diyanet Vakfı. Numri i ardhshëm: 22 11 2006

Boton: NUN-R D00EL

Xhirollogaria: 300000001759616 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (denar)

Xhirollogaria: 0270100209184 Komercijalna Banka A.D. - Skopje (euro)

rr. "Kej Dimitar Vlahov" 4

S.W.I.F.T. : KOB5MK2X

IBAN MK07300701002091869

Numri tatimor: 4030003487017

Revista është e regjistruar pranë Agjencisë për Informata të Maqedonisë nr. 02-124/2.

Shtypur në: Cetus Print -Shkup Tirazhi: 1000 kopje ISSN: 1409-6250

Polemika sterile, hasmia dhe debati bosh

Falënderimi i takon All-llahut. Atë e falënderojmë dhe prej Tij falje dhe ndihmë kërkojmë. Kërkojmë mbrojtje nga All-llahu prej të këqijave të vetvetes dhe të vepërave tona. Kë e udhëzon All-llahu s'ka kush e lajthit dhe kë e largon nga rruga e vërtetë, s'ka kush e udhëzon. Dëshmoj se s'ka hyjni tjetër përveç All-llahut, i Cili është Një dhe dëshmoj se Muhammedi është rob dhe i dërguar i Tij.

"O ju që keni besuar, keni frikë All-llahun me një frikë të denjë dhe mos vdisni, pos duke qenë muslimanë!" (Ali Imran: 102)

"O ju njerëz! Keni frikë Zotin tuaj që ju ka krijuar prej një veteje dhe nga ajo krijuar palën e saj, e prej atyre dyve u shtuan shumë burra e gra. Dhe keni frikë All-llahun që me emrin e Tij përбетoheni, ruajeni farefisën, se All-llahu është Mbikqyrës mbi ju." (En-Nisa:1)

"O ju besimtarë, keni frikë All-llahun dhe thuani fjalë të drejta. Ai (All-llahu) ju mundëson të bëni vepra të mira, jua shlyen mëkatet e juaja, e kush respekton All-llahun dhe të Dërguarin e Tij, ka shpëtuar me një shpëtim të madh." (El-Ahzab: 70:71)

Thënia më e vërtetë është thënia e All-llahut, kurse udhëzimi më i mirë - udhëzimi i Muhammedit sal-lall-llahu 'alejhi ve sel-lem. Veprat më të këqia janë ato të shpikurat, çdo shpikje është bid'at dhe çdo bid'at është lajthitje, e çdo lajthitje çon në zjarr...

Fatkeqësisht shumë herë njerëzit i mësojnë disa çështje sa për të bërë polemika të pafrytshme me tjerët, ose për tu futur në hasmi shkencore të pafundta, e jo që nga kjo dije të mësojnë veten dhe të tjerët me gjëra që kanë dobi prej tyre në dynja dhe ahiret.

Njeriu nuk duhet të mëson dijen me qëllim që të hulumton defektet dhe gabimet e tjerave (miraun), ose për të vërtetuar domosdo pikëpamjet dhe mendimet e tija (xhidalun) ose për të

paaftësuar tjetrin që ta mbroj qëndrimin e vet, duke ia ofenduar fjalët dhe duke e akuzuar se është injorantë dhe i paaftë, etj. (Shiko: "Ihja Ulumidin", 1/ 113).

Shtytësi për ta bërë këtë vepër njeriu me tjerët është tentimi për të ngritur veten me dijen që ka dhe sulmi ndaj tjerëve duke manifestuar mangësitë e tyre. Këto dy gjëra janë epshet e fshehura të shpirtit. E para ka të bëjë me dëlirësimin e shpirtit të vet

dhe kjo ndërlihet me pretendimet e mendjemadhësisë dhe kryelartësisë, kurse nënçmimi dhe ofendimi i tjerëve ndërlihet me natyrët shtazarake, e cila sjell dëshirën për të shkyer, dëmtuar dhe coptuar tjerët.

Nëse vazhdohet me debate dhe polemika sterile dhe të pafrytshme arrihet deri te hidhërimi, dëshira për ta mbrojtur qëndrimin e vet me të drejtë apo pa të drejtë, akuzimin e qëndrimit të kundërshtarit dhe zënka mes tyre shndërrohet në luftë të ngjajshme me atë që ndodh mes dy qenve, ku secili mundohet ta kafshon tjetrin aq shumë dhe fortë sa ta dëmton dhe rrëzon.

Nëse dikush thotë: nëse një njeri është në të drejtë, ai e ka domosdo të insisiton në kërkimin e të drejtës së vet sadoqë i bën padrejtësi dikush, ky njeri si duhet të sillet? A duhet të debatohet dhe polemizohet? A qortohet ky ngulmim për të marrë hakun e vet?

Duhet ditur se ky qortim dhe akuzim vlen për ata që polemizojnë pa të drejtë dhe pa dije, vlen për atë që polemikën dhe hasminë e tij e përziën me fjalë ofenduese dhe nënçmuese për të cilat nuk ka nevojë dhe për atë hyn në hasmi thjeshtë nga inati dhe dëshira për ta mposhtur kundërshtarin.

Kurse atij që i është bërë padrejtësi dhe i cili e forcon argumentin e tij në mënyrë fetare, pa tejkalim të kufinjve, pa ofendime, pa inati dhe dëmtime, kjo vepër nuk është haram. Po,

më mirë është ta braktisë me aq sa ka mundësi, sepse kontrollimi i gjuhës në rast të hasmisë është një gjë e vështirë. (Shiko: "Ihja Ulumidin", 3/ 113)

Sherijati kërcënon me të madhe ata që posedojnë këto vese të këqija dhe të ulta. Transmeton Imam Buhariu, rahimehull-llah, në sahihun e tij nga Ubade ibën Samit, radijall-llahu anhu, i cili ka thënë: Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, doli të na e tregojë Natën e Kadrit, mirëpo i gjeti dy musliman ziheshin mes tyre e tha: "Dola tu tregojë kur është Nata e Kadrit, mirëpo ziheshin filani dhe filani, e u ngrit kjo dije prej meje dhe ndoshta kjo është më mirë për ju, andaj kërkojeni në natën e njëzet e pestë, njëzet e shtatë dhe njëzet e nëntë". (Buhariu dhe Muslimi).

Imam Nevevi, rahimehull-llah, duke e komentuar këtë hadith mes tjerash thotë: "Zënka dhe hasmia janë të urejtura dhe janë shkak i denimeve të ndryshme". (shiko: "Komenti i Sahihu Muslimit", 8/63).

Aisheja, radijall-llahu anha, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Njerëzit më të urrejtur te All-llahu, janë polemizuesit e ashpër dhe ata që nuk lëshojnë pe në hasmi". (Buhariu dhe Muslimi).

Ebu Seid El-Hudriu, radijall-llahu anhu, tregon: "Ishim ulur te dera e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i përsëritnim gjërat, njëri sillte një ajet e tjetri një ajet. Na doli

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i skuqur në fytyrë sikurse kokra e shegës e na tha: a me këtë jeni dërguar, me këtë jeni urdhëruar, mos u ktheni pas meje në mosbesimtar të godisnin kokat e njëri tjetrit". (sahih, transmeton Taberaniu).

Ebu Umame, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Nuk devijon një popull pas udhëzimit në të cilin ka qenë përpos nëse janë dhënë pas polemikave sterile, pastaj lexoi ajetin kuranor: "...Ata nuk të thanë atë, vetëm si polemikë, por ata janë njerëz ngatërrestarë". (Ez-Zuhruf: 58)". (Sahih, transmeton Tirmidhiu).

Ebu Umamete, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "I garantoj shtëpi në qoshet e xhennetit atij që le polemikën edhe nëse është në të drejtë, shtëpi në mes të xhennetit atij që le gënjeshtren edhe në shaka dhe shtëpi në lartësi të xhennetit për atë që ka moral të mirë". (Hasen, Ebu Davudi).

Ragib Esfahaniu në librin e tij "Edh-Dheria ila Mekarimush-Sheria" mes tjerash thotë: "Hasmia është e padobishme dhe pa efekte kthyes, kurse polemika edhe pse ka mangësitë e veta ndihmon në zgjimin e kuptimit dhe ngacmon dëshirën për absorbimin e dijes. Hasmia shkakton vetëm armiqësi dhe refuzim të vërtetës, andaj All-llahu e ka bërë më të

keqe se sa polemikën, e ka thënë: "...por ata janë njerëz ngatërrestarë". (Ez-Zuhruf: 58)".

"... ai kundërshtar i rreptë". (Jasin: 77)...".

Shërimi i polemikës dhe debatit

Shërimi i këtyre sëmundjeve ndërtohet mbi parimin e "thyerjes së mendjemadhësisë, i cili e stimulon për të manifestuar vlerën e tij dhe shtazarisë e cila e stimulon nënçmimin e tjerëve.

Shërimi i çdo defekti ndodh me eliminimin e shkaqeve, kurse shkaqe të polemikës, debatit dhe hasmisë janë ato që i përmendëm, e vazhdimi në to i bën shprehi dhe natyrë që dominojnë me personalitetin e tij dhe nuk mund të duron të qëndron larg tyre.

Tregohet se Ebu Hanifeja, rahimehull-llah, Davud Taiut i ka thënë: pse i ke dhënë përparësi izolimit? Tha: që ta luftoj veten për të lërë polemikën. Tha: participo në tubime, dëgjo çka thuhet dhe mos fol. Tha: ashtu edhe veprova, mirëpo nuk kam parë luftë më të vështirë për mua se kjo".

Edukata e debatit

Hatib Bagdadiu, rahimehull-llah, i ka sqaruar disa rregulla dhe edukata të debatimit në librin e tij "El-Fekih Vel-Mutefekih", 2/25, dhe nga e gjithë ajo del se prej tyre janë keto:

1- Devotshmëria.

Ai thotë: "polemizuesi dhe debatu-esi duhet të vëndon devotshmërinë para debatit të tij, sepse All-llahu,

subhanehu ve teala, ka thënë: "Andaj, sa të keni mundësi ruajuni prej dënimit të All-llahut, ...". (Et-Tegabun: 16).

"S'ka dyshim se All-llahu është me ata që janë të devotshëm (që ruhen prej të këqijave) dhe me ata që janë bamirës". (En-Nahl: 128).

2- Singëriteti.

Ai thotë: "Le të posedon nijet të singërtë në debatin e tij, duke patyr synim fitimin e kënaqësisë së All-llahut, sqarimin e të vërtetës dhe përforcimin e tij, e jo ngadhnjimin ndaj kundërshtarit.

Imam Shafiu, rahimehull-llah, ka thënë: "Me çdo kënd që kam biseduar kam dashur të ketë sukses dhe të ndihmohet, të ketë kujdesin dhe mbikqyrjen e All-llahut. çdo herë që kam biseduar me dikend nuk jam brengosur haku a del nga gjuha ime ose e atij".

3- Këshilla duhet të jetë për fenë e All-llahut dhe për atë me të cilin debaton.

Ai thotë: "Në këtë mënyrë e përmbledh të gjithë fenë, sepse këshilla është obligim ndaj secilit musliman.

Xherir ibën Abdullahu, radijall-llahu anhu, ka thënë: "Kam dhënë beslidhjen Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, për të falur namazin, për të dhënë zekatin dhe për të këshilluar secilin musliman". (Buhariu dhe Muslimi).

Imam Shafiu, rahimehull-llah, ka thënë: "Çdo herë që kam debatuar

me dikend nuk kam dashur të gabon ai".

4- Të jetë dinjitoz dhe serioz gjatë debatimit.

Ai thotë: "Gjatë debatit duhet patur dinjitet dhe seriozitet, sjellje të mirë dhe heshtje të gjatë, flet vetëm kur është nevoja, e nëse del ndonjë fjalë e urrejtur nga kundërshtari duhet gëlltitur atë dhe nuk ia kthen në të njejtën mënyrë. All-llahu, azze ve xhel-le, thotë: "Ti të keqen kthe me më të mirën. Ne e dimë më së miri atë që shpifin ata". (El-Muminun: 96).

"E robërit e Zotit janë ata që ecin nëpër tokë të qetë, e kur atyre me fjalë u drejtohen injorantët, ata thonë: "Paqe!". (El-Furkan: 63).

Ibën Abasi, radijall-llahu anhu, tregon një rastë që ka ndodhur në kohën e Omerit, radijall-llahu anhu, e cila manifeston nevojën për sjellje të mirë me kundërshtarin dhe veprimin sipas porosive kuranore.

Ibën Abasi, radijall-llahu anhu, thotë: "Ujejne ibën Hisn ibën Hudhejfe erdhi te djali i vëllaut të vet, Hur ibën Kajsi. Ky ishte nga ata që i afronte Omeri, radijall-llahu anhu, sepse ku-raatë, dijetarët e Kur'anit, ishin shoqëruesit dhe këshilltarët e Omerit, qofshin pleq ose të rinjë. Ujejneja i tha djalit të vëllaut të vet, Hurit: ti ke autoritet te Kryetari i muslimanëve, mer leje që të takohem me te. Mori leje huri për kushëririn e tij, e kur hyri ujejne te Omeri, radijall-llahu anhu,

i tha: Of orë biri i Hatabit! Pasha Allahun, ti nuk na jep shumë dhe nuk gjykon mes nesh me drejtësi. U hidhërua Omeri, radijall-llahu anhu, saqë deshti ta denojë, kurse Huri i tha: Kryetar i muslimanëve! Allahu, azze ve xhel-le, i ka thënë Pejgamberit të vet: "Ti (Muhamed) merre faljen, urdhëro për mirë dhe hiq prej të padijshmëve". (El-A'raf: 199). Kurse ky është nga të padijshmit. Pasha Allahun nuk e kaloi këtë ajet Omeri, radijall-llahu anhu, pasi që ia lexoi Huri, sepse ishte njeri që i zbatonte porositë kuranore". (Buhariu).

5- Nuk e ngrit zërin sa nuk duhet.

Ai thotë: "Nuk duhet ngritur zërin, nuk duhet çarë fytin e lodhë gjoksin, sepse kjo vjen nga hidhërimi, por as që e ulë zërin saqë nuk mund ta dëgjojnë ata që janë të pranishëm, por është mesatar".

6- Duhet të jetë i logjikshëm.

Ai thotë: "duhet të jetë i logjikshëm, të flet rrjedhshëm dhe të din ta shpreh atë që dëshiron ta thotë, sepse kjo i ndihmon në debatin e tij".

7- Duhet të stërvitë veten kur është në vetmi duke i parashtruar vetes pyetje dhe duke u dhënë përgjigje.

Këtë duhet ta bëjë që mos të frenohet dhe pengohet nga shikimi dhe pyetjet e ndryshme të njerëzve.

8- Të jetë i gjallë dhe ambicioz.

Dija është e rëndë dhe nuk mund të fitohet pa punë dhe sakrificë, por duhet mund dhe flajm.

9- Nuk duhet të nënçmon kundërshtarin.

Edhe në qoftëse kundërshtari është i vogël ose i ri, nuk duhet nënçmuar ate, por sillet me te sikur edhe njerëzit tjerë.

10- Nuk duhet të jetë i mahnitur me fjalët dhe debatin e vet.

Mahnitja është në kundërshtim me veprimet e sakta dhe sjell mëkatin, i cili është koka e çdo belaje.

11- Mos të nxiton me gjykimin ndaj kundërshtarit.

Vlerësimet dhe gjykimet nuk duhet t'i nxjer nga fillimi i debatit, sepse ndoshta fjalët e tij të fundit e sqarojnë qëllimin e fillimit të debatit dhe ato mund të japin kuptime të sakta.

Dhe në fund e jep këtë porosi: "Duhet të flet me dije, të dëgjon me butësi, nuk duhet të nxiton të jep përgjigje, nuk sulmon me pyetje, e ruan gjuhën nga fjalët që mund të thuhën pa dije, nga debatimi mbi gjërat që nuk i kupton, sepse kjo mund ta shpien në turpërim dhe ndërprerje të debatit, e kjo bëhet pastaj mangësi dhe zbritje e pozitës tek ata që e kanë shikuar si dijetar dhe njeri me vlerë".

All-llahu na dhashtë singëritet dhe dashuri për të vërtetën kudo qoftë ajo dhe nga kush do qoftë na ardhë ajo. All-llahu im, më mundëso ta shoh të vërtetën si të vërtetë dhe ta pasojë atë dhe të kotën si të kotë dhe ti shmangem asaj. Amin.

Bekir Halimi

Muaji Shevval

Është muaji i dhjetë me radhë nga muajt e vitit hixhrij dhe është plotësuesi i mirësive të Ramazanit. Mu për atë, e pason Ramazanin, ndërsa i paraprinë muajit të shenjtë Dhul Ka'de. Emrin e ka marrë nga folja shevele - që d.m.th. është tharë, u pakësua. Mori këtë emër, sepse në kohën kur u emërtua, ishte pakësuar shumë qumështi i deveve, nuk jepnin qumësht me bollëk.

Lidhur me adhurimet, ky muaj ka vetëm një veçori, të cilën e përmendëm pak më lartë, thamë se ky është plotësuesi i mirësive të Ramazanit. Si ashtu? Argument kemi fjalën e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem: "Kush e agjëron Ramazanin dhe pastaj e përcjellë me gjashtë ditë nga muaji shevval, do të ketë shpërblim sikur të ketë agjëruar tërë jetën". (Muslimi)

Pasiqë Allahu, subhanehu ue teala, për çdo të mirë shpërblen me nga dhjetëfish ose më tepër, atëherë minimumi i shpërblimit për Ramazanin është njësoj sikur t'i kemi agjëruar 300 ditë. E po të çojmë në vend edhe porosinë e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, duke agjëruar edhe gjashtë ditë në këtë muaj, ku do të arrinim shpërblimin e 60 ditëve, atëherë kemi plotësuar këtë mirësi duke arritur shpërblimin

për 360 ditë, gjegjësisht një vit të plotë. E lusim Allahun të na jep sukses që këtë ta veprojmë çdo vit, sepse atëherë arrijmë shpërblim sikur të kemi agjëruar gjatë tërë jetës tonë.

Po që se dikush, e konteston këtë duke thënë, se ndonjëherë muaji i Ramazanit i ka 29 ditë (sikur këtë vit), atëherë nuk arrihet ky shpërblim. Themi: Fillimisht, të mos harrojmë se viti hixhrij i ka 355 ditë zakonisht, ndërsa Ramazani 30 ditë zakonisht. Andaj, ka mundësi të plotësohet njëri vit me shpërblimin e vitit tjetër. Por, s'ka rëndësi. O myslimanë, të mos harrojmë se kjo "kontratë" është e lidhur me Allahun Fisnik dhe Bujar, e jo me njerëzit koprracë.

Kur saktësisht duhet agjëruar këto ditë? Hadithi i këtyre gjashtë ditëve është i përgjithshëm, andaj edhe përgjigja do të ishte kështu: Cilat ditë do të jenë më të përshtatshme për ty, ato ditë agjëro, ndërsa shpërblimin e ke të plotë. Ke të drejtë të fillosh që nga dita e dytë e këtij muaji e deri në ditën 29. Nuk themi 30, sepse ka mundësi që të mbarojë muaji me 29 ditë.

Krahas arritjes së shpërblimit të përmendur, agjërimi i këtyre ditëve ka edhe dobi tjera.

-Vetë fakti i vazhdimet të agjërimet është shenjë se Allahu e ka pranuar agjërimin e Ramazanit - kështu kanë thënë dijetarët.

-Agjërimi i këtyre ditëve është falënderim për mirësitë e Ramazanit. Falënderimi më i mirë është vepra e mirë.

-Mundëson vazhdimin e punëve të mira edhe jashtë Ramazanit. Shumë njerëz pas Ramazanit, kthehen të jetojnë sipas avazit që kanë patë para Ramazanit, ndërsa ne shpresojmë që me agjërimin e këtyre ditëve të vazhdojmë avazin që kishim në Ramazan.

Po t'u përmbahemi porosive të Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, do na mjaftonin, por njerëzit që nuk e kanë kuptuar këtë, mundohen të shpikin dhe trillojnë transmetime të llojllojshme me qëllim të nxitjes së njerëzve të punojnë punë të mira. Ja disa hadithe të dobëta që janë bërë për këtë muaj, i sjellim këtu për të parandaluar përhapjen e tyre si të vërteta:

1. "Kush agjëron Ramazanin, dhe gjashtë ditë nga muaji shevval, do të bëhet i pastër nga mëkatet, njësoj sikur në ditën kur ka lindur". Albani në librin silsiletul ehadithi daife, numër 1905, gjerësisht flet për dobësinë e këtij hadithi.

2. "Kush agjëron Ramazanin, gjashtë të muajit shevval, të mërkurën dhe të enjten, do të hyjë në xhenet". Albani në librin Daiful Xhamië, numër 5650, flet gjerësisht për dobësinë e këtij hadithi.

3. Një hadith kinse Usame ibën Zejdi, radijallahu anhu, agjëronte rregullisht muajt e shenjtë, a Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, i tha: "Agjëro muajin shevval". Pas kësaj fjalë ai la agjërimin e muajve të shenjtë, ndërsa agjërimin e muajit shevval nuk e ndërpreu derisa vdiq". Edhe ky hadith është i dobët, shih librin Daif ibën Maxhe, të Albanit, numër 381.

4. "Kush e agjëron Ramazanin, Shevvalin, të mërkurën, të enjten dhe të xhumanë do të hyjë në xhenet". Albani në librin silsiletul ehadithi daife, numër 4612, flet gjerësisht se ky hadith është i dobët.

Disa ngjarje që kanë ndodhur në këtë muaj:

1. Në datën 7 të vitit 3 H (625 G), gjegjësisht, dy ditë pas Fitër Bajramit, ndodhi beteja e njohur e Uhudit. Kjo betejë ishte midis myslimanëve, nën udhëheqjen e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, dhe mushrikëve të Mekës, të cilët kishin dalur nga Meka, që kësaj radhe t'i japin fund Islamit dhe myslimanëve. Beteja mori këtë emër për shkak se ajo ndodhi përkaj kodrës Uhud në veri të Medinës. Në fillim të betejës, dukej se fitorja ishte në anë të myslimanëve, mirëpo pas pak momenteve kjo fitore doli në anë të mushrikëve. E gjithë kjo ndodhi për shkak se shigjetarët, të cilët i kishte caktuar Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, të mbrojnë shpinën e myslimanëve, anashkaluan urdhrin e tij. Ata braktisën

vendin e caktuar, zbritën për të mbledhë nga plaçka e luftës, u humbë fitorja, ndërsa mësim morëm të gjithë besimtarët që nga ajo kohë, se: çdoherë kur të braktisim porositë e Muhamedit, salallahu alejhi ue selem, do të humbim në dunja e ahiret.

2. Një ditë pas kësaj, Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, me shokët e tij, u nisën për në betejë tjetër, te vendi Hamraul Esed, ky vend është tetë mile larg Medinës, në udhën kah Meka. Aty qëndruan tre ditë për të prituri armiqët, por më shumë kishin për qëllim të shfaqin forcën e myslimanëve, pas humbjes fizike dhe materiale që patën në betejën e Uhudit... Kur mushrikët morën vesh për këtë, shpejtuan që të kthehen në Mekë, duke u mjaftuar me fitoren që gjetën në Uhud dhe duke mos rrezikuar të hyjnë në një betejë që kushedi se çfarë rezultati do të korrnin.

3. Në datën 11 të vitit 1097 H (1686 G), ushtria e madhe gjermane me aleatët e tij evropian, arrijnë të mbisundojnë kalanë dhe qytetin e Budapestit. Këtë e arrijnë pas një mbrojtje madhështore që bënte ushtria osmane, gjatë së cilës ranë mijëra dëshmorë. Këtë vend, osmanët e kishin çliaruar 160 vjet më parë. Humbja e tij që një nga fatkeqësitë më të mëdha të osmanëve.

4. Në datën 14 të vitit 1139 H (1827 G), forcat e shtetit osman arrijnë të marrin qytetin e Athinës gjatë revolucionit grek kundër osmanëve.

5. Në datën 2 të vitit 1221 H (1806 G), kur serbët bënë revolucionin kundër shtetit osman, arrijnë të pushtojnë Beogradin, dhe në këtë ditë i therën të gjithë myslimanët që u gjetën në këtë qytet.

6. Në datën 16 të vitit 1376 H (15 Maj 1957 G), Britania eksplodoi bombën e parë atomike të saj. Britania ishte vendi i tretë në botë që bëri këtë provë, pas SHBA-ve dhe Ruisë. Të gjithë këta, që sot shtiren se luftojnë njëfarë terrorizmi, e në të vërtetë, këta ishin dhe janë që përhapin terrorin anekënd botës.

7. Në datën 2 të vitit 1425 H (2004 G), në Amerikë, filloi të shfaqet filmi vizatimor "Vula e pejgambereve" (pesë vjet pas prodhimit të tij). Ky film rrëfen ngjarjen e përhapjes dhe përparimit të Islamit. Ky film është prodhim saudian, nga Muveffek el-Harithi me regji nga Richard Rich.

8. Në datën 7 të vitit 1426 H (2005 G), në Irak, forcat okupuese amerikane përdorën fosfor të bardhë, i cili edhe ndizet, kundër popullatës së thjeshtë. Krahës kësaj, kanë përdorur edhe bomba djegëse të rrezikshme kundër pikave ushtarake në qytezën Falluxha. Bazë për këtë informatë është filmi dokumentar i televizionit Rai të Italisë. Ky film kishte mysafir një ushtar amerikan, i cili qartë tha: "E di praktikisht se fosfori i bardhë u përdor".

9. Në datën 14 të vitit 1425 H (2004 G), ndërroi jetë dijetari i mirë-

njohur në botën Islame, shqiptari nga Kosova, Abdulkadër Arnauti. Kishte 76 vite, të cilat i harxhoi në kërkim dije, thirrje në rrugë të Allahut dhe recensione të më shumë se 50 librave në lëminë e fikhut, hadithit, tefsirit etj.

10. Në datën 15 të vitit 1425 H (2004 G), në Australi, 30 vjeçja myslimane Meha Seker (me origjinë nga Libani) punësohet në rreshtat e po-

licisë së Australisë, në Victoria. Meha ishte gruaja e parë që me mbulesë fetare, t'i bashkëngjitet punës në polici. Vërtetë kjo është për tu çuditur, sidomos këto ditë, kur dëgjojmë rastin e përjashtimit të motrës tonë Behija Hoxha nga universiteti i Durrësit, vetëm për shkak të mbulesës saj. O Zot, udhëzoji këta njerëz, se vërtetë nuk dinë se kah t'ia mbajnë.

Omer Berisha

Shpata e Muhamedit

Qysh nga koha kur perandorët e Romës i hidhnin të krishterët në strofkullat e luanëve, marrëdhëniet mes pushtetarëve dhe përfaqësuesve të Kishës kanë pësuar ndryshime të mëdha.

Konstantini i Madh, i cili sundoi rreth vitit 306, pra rreth para 1700 vitesh, ka mbështetur praktikimin e kristianizmit në të gjithë territorin e perandorisë së tij, duke përfshirë edhe Palestinën. Disa shekuj më vonë Kisha u nda në dy pjesë: atë të Lindjes (Kisha ortodokse) dhe atë të Perëndimit (Kisha katolike). Peshkopi i Romës, i cili mori më vonë titullin e Papës, i kërkoi perandorit të njihte superioritetin e tij, pra të papës.

Lufta mes perandorëve dhe papëve ka luajtur një rol shumë të rëndësishëm në historinë evropiane dhe pati për pasojë ndarjen e kombeve. Në këtë kuadër, historia regjistron periudha triumfesh, por edhe disfatash. Disa sundimtarë nuk e njohën papën apo, thënë më mirë iu kundërvunë atij. Nga ana tjetër, papët nuk njohën disa prej sundimtarëve apo i ekskomunikuan ata (i përjashtuan) nga Kisha. Një prej këtyre sundimtarëve të ekskomunikuar ishte edhe Henrich IV, i cili shkoi më këmbë në qytetin e Kanosës (Canossa) dhe për tre ditë rresht qëndroi këmbëzba-

thur në dëborë para kështjellës së papës derisa ky i fundit denjoi të anulonte përjashtimin e tij nga Kisha.

Nga ana tjetër ka patë periudha kur papët dhe sundimtarët kanë sunduar në paqe me njëri-tjetrin ashtu siç ndodhë rëndom edhe sot. Mes papës aktual Benediktit të XVI. dhe „sundimtarit“ Xhorxh Bush mbretëron një ujdi e jashtëzakonshme. Fjalimi i papës, i cili shkaktoi protesta të shumta në mbarë botën, i ndihmoi sidomos „kryqezatës“ së Bushit kundër „islamo-fashizmit“ në kontekstin e „betejës së civilizimeve“.

Në leksionin e tij në universitetin gjerman të Regensburgut papa i 256-të përshkroi atë që ai e quan dallimin kryesor në mes krishtërit dhe islamit: krishtërimi bazohet tek logjika, ndërsa islami i kundërvihet atij. Sipas tij, ndërsa të krishterët e shohin logjikën edhe tek veprat e Zotit, myslimanët mohojnë se mund të ketë ndonjë farë logjike tek vepra e Allahut.

Si ateist me origjinë hebreje, nuk po mundohem të përfshihem në këtë debat të nxehtë, pasi është jashtë mundësive të mia modeste të kuptoj logjikën e papës. Por nuk mund të anashkaloj atë pjesë të këtij debati që mua si Izraelit, i ndodhur në zonën e

“konfliktit mes civilizimeve” më shqetëson pa masë.

Për të mbështetur thëniet e tij mbi defiçitin e logjikës tek islami, papa thotë se Muhamedi i ka urdhëruar ithtarët e tij „që ta përhapin fenë me dhunë“. Sipas papës kjo është e pakuptimtë pasi besimi lind në shpirt dhe jo në trup. Si mundet pra që shpata të ndikojë tek shpirti?

Sikur të mos mjaftonte kjo, papa nga të gjithë njerëzit zgjodhi fjalët e perandorit bizantin, i cili i përkiste natyrisht Kishës opozitare të Lindjes. Në fund të shekullit të 14-të perandori Manuel i II-të Palaeologu flet për debatin, të cilin e paska pasur sipas thënieve të tij (kjo konsiderohet si e pamundur), me një dijetar persian mysliman të panjohur. Në kulmin e bisedës perandori i thotë bashkëbiseduesit fjalët e mëposhtme: „Më thuaj, ç'të re ka sjellë Muhamedi dhe do të gjesh vetëm gjëra të këqija dhe të mbrapshta, si për shembull ka urdhëruar përhapjen e besimit që predikonte me anë të shpatës.“

Reeth këtyre fjalëve lindin tre pyetje: a) Pse u shpreh kështu perandori? b) A janë ato të vërteta? c) Pse i citoi ato fjalë papa aktual?

Në kohën kur Manueli i II-të shkroi këtë vepër, ishte sundimtar i një perandorie në rënie. Pushtetin e mori në vitin 1391, kur nga një perandori, dikur e përmasave të mëdha, kishin ngehur vetëm disa provinca, të cilat për më

tepër ndodheshin nën kanosjen e sulmeve turke.

Në këtë periudhë turqit osmanë kishin mbërritur në brigjet e Danubit. Kishin pushtuar Bullgarinë, veriun e Greqisë dhe dy herë kishin thyer ushtritë e dërguara nga Evropa për shpëtimin e perandorisë Bizantine. Më 29 maj 1453, vetëm disa vjet pas vdekjes së Manuelit, kryeqyteti i tij, Konstantinopoli (Stambolli) ra në duart e turqve duke i dhënë fund kështu ekzistencës më tepër se një mijë vjeçare të perandorisë.

Gjatë sundimit të tij, Manueli i ra kryq e tërthor kryeqyteteve evropiane me shpresën e sigurimit të mbështetjes nga ana e tyre. Premtoi se do të bashkonte Kishën. Padyshim që veprën e përmendur më sipër e ka shkruar në përpjekje për të nxitur tek vendet e krishtera një kryqëzatë të re. Qëllimi ishte praktik, teologjia shërbente në funksion të politikës.

Parë nga ky këndvështrim, ky citat i shërben me përpikshmëri kërkesave të “të liderit të sotëm botëror” Xhorxh Bushit të II-të. Ai po kërkon të bashkojë botën kundër të ashtuquajturit „Bosht të së Keqes“ me shumicë myslimane. Për më tepër, turqit po trokasën në dyert e Evropës, këtë herë në paqe. Është i njohur tashmë fakti që papa është në anën e atyre të cilët janë kundër hyrjes së Turqisë në Bashkimin Evropian.

A ka të vërteta në argumentet e Manuelit?

Vetë papa në fakt u shpreh në mënyrë të rezervuar. Si teolog i respektuar dhe me famë, nuk mund të shtrembëronte tekstet e shkruara. Prandaj edhe vetë e përmendi që Kurani sidomos e ka ndaluar përhapjen e besimit me forcë. Bile citoi vargun Kuranor 256, në të cilin thuhet: „Nuk lejohet dhuna në çështjet e besimit.“

Si mund të anashkalohet një deklaratë e tillë? Papa thekson se këtë urdhër Profeti islam e ka dhënë në fillim të veprimtarisë së tij profetike kur nuk kishte as forcë, as pushtet, porse më vonë ka urdhëruar përdorimin e armëve me qëllim përhapjen e besimit. Por një urdhër i tillë në Kuran nuk ekziston. Është e vërtetë që Muhamedi ka urdhëruar përdorimin e armëve në luftë kundër fiseve armike, qofshin këto të krishterë, hebrej apo të tjerë, ndërsa po ndërtonte në Gadishullin Arabik shtetin e tij. Por ky ishte një akt politik dhe jo fetar. Kjo ishte në kuadër të luftës për territore dhe jo për përhapjen e fesë.

Jezusi ka thënë: „Do t'i njihni ata nga frytet e e punës së tyre.“ Sjellja e islamit ndaj besimeve të tjera mund të testohet shumë thjeshtë: Si janë sjellë sundimtarët myslimanë gjatë periudhës njëmijë vjeçare kur patën fuqinë për ta „përhapur besimin me shpatë“?

Ja që, nuk e kanë përhapur në këtë mënyrë.

Myslimanët e kanë sunduar Greqinë për shumë vite. A u kthyen grekët në myslimanë? A u përpoq dikush t'i

kthente ata në fenë islame? Përkundrazi, grekët e krishterë patën poste të larta në administratën Osmane. Bullgarët, Serbët, Romakët, Hungarezët dhe kombe të tjera evropiane u ndodhën në atë kohë nën sundimin osman por mbetën të krishterë. Askush nuk u përpoq t'i kthente ata në besimin tjetër dhe të gjithë mbetën të krishterë.

Është e vërtetë se shqiptarët u kthyen në myslimanë dhe po ashtu edhe banorët e Bosnjës, por nuk mund të thuhet se kjo u krye nën tryzni. Ata e pranuan islamin që të pëlqeheshin tek autoritetet, duke konsumuar kështu shpërblimin që vinte nga kjo.

Në vitin 1099 kryqtarët pushtuan Jeruzalemin, duke masakruar banorët myslimanë e hebrej në emër të Jezusit. Në atë kohë, pas 400 vjetësh nën administrimin mysliman të Palestinës, të krishterët përbënin ende shumicën. Gjatë kësaj periudhe nuk është ushtruar asnjë presion që ata të pranojnë islamin. Vetëm pas dëbimit të kryqtarëve nga vendi, një pjesë e madhe e popullsisë përvetësoi gjuhën arabe dhe më pas edhe fenë islame. Ata ishin paraardhësit e palestinezëve të sotëm.

Nuk ekziston asnjë provë që islami t'u jetë imponuar hebrejve. Siç dihet, nën sundimin mysliman hebrejtë e Spanjës përjetuan lulëzimin e tyre, lulëzim ky i paparë veçse në ditët e sotme. Poetët si Jehuda Halevi shkruanin në arabisht, po kështu edhe Maimonidesi i madh (Moshe ben Maimon). Në

Spanjën myslimane hebrenjtë punonin si ministra, poetë dhe shkencëtarë. Në Toledo nën sundimin mysliman, dijetarët e krishterë, hebrenjtë e myslimanë së bashku përkthyn tekstet e filozofisë së lashtë greke si dhe tekstet e tjera shkencore. Kjo periudhë njihet si Epoka e Artë. Si do të ishte e mundur kjo, nëse Profeti islam do të kishte urdhëruar “përhapjen e besimit me shpatë”?

Ngjarjet e mëvonshme flasin vetë. Pas rimarrjes së Spanjës nga myslimanët (rekonkista) aty u ushtrua terrori fetar. Hebrenjtë e myslimanë u gjendën para alternativës mizore: o të ktheheshin në të krishterë, ose do të ekzekutoheshin apo dëboheshin. Ku shkuan pastaj qindra mijëra hebrenjtë të cilët nuk donin të konvertoheshin? Pothuajse të gjithë u pritën krahëhapur në vendet myslimane. Hebrenjtë sefardi - „spanjollë“ u vendosën në të gjitha territoret e botës myslimane, që nga Maroko në perëndim e deri në Irak në lindje, që nga Bullgaria (atëherë nën pjesë e perandorisë osmane) në veri e deri në Sudan në jug. Ata nuk njohën atje as torturat e inkuizicionit, as djegien, as progromet, as dëbimet masive të cilat iu imponuan atyre në pjesën më të madhe të vendeve të krishtera deri tek holokausti.

Pse pra? Sepse islami ndalon në mënyrë kategorike çdo përndjekje të „njerëzve të librit“. Në shoqërinë islame ka pasur gjithnjë një vend të veçantë për të krishterët dhe hebrenjtë. Nuk

kishin egzakisht të njëjtat të drejta por kishin të drejta pothuajse të barabarta. U duhej të paguanin një taksë të veçantë por ishin të çliruar nga shërbimi ushtarak, gjë të cilën hebrenjtë e miratonin. Thuhej se administratës myslimane nuk i pëlqenin përpjekjet për t'i kthyer hebrenjtë në Islam pasi kjo do të thoshte humbje e të ardhurave nga taksat.

Çdo hebre i cili mundohet të jetë korrekt dhe që e njeh historinë e popullit të vet nuk mund të mos i jetë mirënjohës islamit, i cili i mbrojtë ata për më tepër se 50 breza, ndërkohë që bota e krishterë i përdoqi dhe u përpoq t'i konvertonte ata shpeshherë me “shpatë” në dorë.

Historia e „përhapjes së besimit me shpatë“ është një histori e keqe, një mit i cili u sajua në Evropë gjatë luftërave kundër myslimanëve - (reconquista) rekonkista e krishtere e Spanjës (shën. i përkth.: rimarrja), kryqëzatat, dëbimi i turqve, të cilët gati sa s'pushuan Vjenën. Kam përshtypjen që papa gjerman sinqerisht u beson këtyre përrallave. Kjo do të thotë që kreu i botës së krishterë as nuk e ka marrë mundimin të studiojë historinë e besimeve të tjera.

Pse pra i shprehu ai këto mendime në publik? Pse tani?

Kjo nuk mund të shihet ndryshe veçse në sfondin e kryqëzatës së re që ka ndërmarrë Xhorxh Bushi dhe mbështetësit e tij me parrulla kundër të ashtuquajturëve „islamo-fashizëm“ dhe „luf-

tës globale kundër terrorizmit“, në një kohë kur fjala „terrorizëm“ është kthyer në sinonim për myslimanët. Për aleatët e Bushit kjo është një përpjekje cinike për të justifikuar sundimin e burimeve botërore të naftës. Nuk është kjo hera e parë në historinë e njerëzimit, që lakuriqësia e interesave ekono-

mike mbulohet me petkun fetar, ashtu sikurse nuk është hera e parë që një fushatë grabitqarësh shndërrohet në kryqëzatë.

Fjalimi i papës korrespondon me këto përpjekje. Kush e di cilat do të jenë pasojat?

Shkroi: Uri Avnery

Çeçenia: çnderimi rus

Në fund të vitit 2001, në mëngjesin e hershëm me diell të shkëlqyer, mbaruan të shtënat e zjarrit, në qendër të qytetit Argun (Çeçeni), para pazarit ku filloi të gjallëron, në udhëkryq, disa ushtarë (Rus) ishin të rrethuar, me armët e tyre të drejtuar kah toka, ishin të shtrira tre vajza muslimane të zhveshura lakuriq, në moshë 13 apo 14 vjeçare, që nuk tentonin të mblidheshin apo të mbuloheshin me duart e tyre. Ato ishin të gjallë por të hutuara. Ato ishin të mbuluara me gjak, të mavijosura, me baltë. Një pankartë e kartonit, e mbërthyer mbi një shkop, dhe e futur në tokë, thoshte: "Ja çka ju pret juve gjithëve, lavire të fëlliqura. Do të flini me neve".

Fillojnë të mblidhen njerëzit, e askush nuk kishte dyshim se çka ka ndodhur. Gratë hiqnin shamitë e tyre, shitëset i hiqnin përparëset e tyre për t'i mbuluar vajzat e reja, sidomos fytyrat e tyre për mos t'i njohur.

Burrat u ktheheshin në drejtim të kundërt duke vazhduar rrugën e tyre. "Kush jeni ju?" pyesnin gratë. Të mjerat heshtnin. "Ku janë prindërit e juaj? Ku të ju dërgojmë?", insistonin gratë, por vajzat e mjera vazhdonin të heshtin.

Pastaj erdhi një grua shumë e njohur dhe e respektuar në qytetin e Argunit. Një mësuese. Pa parashtruar pyetje, i transportoi vajzat e reja të dhunuara në shtëpinë e saj. Së shpejti ajo i dërgoi vajzat në një lokal tjetër, pastaj në një tjetër... Derisa gjurmët e vajzave të reja humbën përjetë. Sepse ishte e vetmja shansë për të mbetur në jetë. Ushtarët shkonin krenar pas aktit të prodhuar. Askush nuk tentoi t'i ndalë, po as që t'i përcjellin për të njohur identitetin e tyre. Asnjëri nuk thërret mjek as milic, as ekspertizë (hetim), dëshmitarë, apo paditje. As që vjen në pyetje. Këto janë traditat lokale. Pas shumë vite në luftë, asnjë ushtar dhunues

nuk është gjykuar për fajin e tij, edhe pse janë të shumta këto abuzime.

Pjesë e librit "Çeçenia: çnderimi rus" nga Ana Politkovskaja

Ana Politkovskaja, një kritike e zëshme e luftës në Çeçeni u gjet e vdekur në ashensorin e ndërtesës ku jetonte në kryeqytetin e Rusisë, Moskë.

Trupi i gazetarës u gjet i vrarë me të shtëna në mes dite. Zonja Politkovskaja e filloi karrierën gjatë

viteve 80 me gazetën Izvestia, por më vonë ne periudhën pas sovjetike u bë e njohur për raportimin e rasteve që kishin të bënin me të drejtat e njeriut, për mbulimin e luftës së Çeçenisë si dhe për kritikën e saj ndaj presidentit Putin.

Ana Politkovskaja vdiq të shtunën me datë 7/10/2006

Albislam.com

"Hadithe të zgjedhura - Perla të urtësisë nga i Dërguari i Perëndisë"
në 300 faqe, mbi 1000 hadithe, në tema të ndryshme,
me vlerësim nga dijetari Nasirudin Albani
Shtëpia botuese "Nun" - Shkup tel: +389 2 320827

Sqarim i disa gjërave që i thuhet Islamit

Çështja e gruas në Islam dhe qëndrimi i tij ndaj gjinisë femërore është një prej temave rreth të cilave flasin shumica e atyre që kritikojnë Islamin në këtë kohë. Ky realitet më shtyri që temës në fjalë t'i jap përparësi:

Prej akuzave që i drejtohen Islamit është edhe:

1. Diskriminimi i femrës dhe jobarazia e saj me mashkullin.

Barazinë mes burrit dhe gruas Kur'ani e proklamoi në mënyrë elokvente, me një qëndrim të qartë kur flet për të devotshmit dhe ata që lojikojnë: "Zoti i tyre iu përgjigj lutjes së tyre (e tha): Unë nuk ia humb mundin asnjërit prej jush, mashkull qoftë apo femër. Ju jeni njëri nga tjetri..." (Ali Imran, 195)

Nuk ka fjalë më precize dhe më shprehëse për barazinë e plotë mes gjinive se: "Ju jeni njëri nga tjetri..."

Në një ajet tjetër Zoti i gjithësisë thotë: "O ju njerëz, vërtet Ne ju krijuam juve prej një mashkulli dhe një femre, ju bëme popuj e fise që të njiheni ndërmjet vete, e s'ka dyshim se te All-llahu më i ndershmi ndër ju është ai që më tepër është ruajtur (nga të këqijat)..." (El Huxhurat, 13)

Sipas ajetit në fjalë kriteri i dallimit mes meshkujve, mes meshkujve dhe

femrave dhe mes vet femrave është devotshmëria (ruajtja nga të këqijat). Me këtë ajet anulohet çdo kriter tjetër që njerëzit e merrnin parasysh për të bërë vlerësimin si raca, ngjyra, gjinia dhe vendndodhja gjeografike.

Nuk do mend se barazia për të cilën flasim është barazi plotësuese e jo barazi nga e cila kuptohet se bëhet fjalë për gjëra identike, sepse çdo i mençur percepton dallimet mes gjinive qofshin ato fiziologjike, biologjike, psikologjike, dallime këto që rezultojnë edhe me dallime sociologjike.

Format e shfaqjes të barazisë ndërgjinore në Islam:

i. Barazia në aspektin ligjor. Kush-tet për të përfituar barazinë ligjore janë të njëjta për mashkullin dhe femrën. Kjo barazi nënkupton sigurimin e drejtave ligjore dhe bartjen e obligimeve të ndërmarra.

Këtë lloj të barazisë Islami e ka aplikuar para katërmbëdhjetë shekujve dhe e njëjta në përfundim është realizuar para një kohë të shkurtër. deri afër librat shkollorë të Francës përmendnin rastet e jobarazisë ligjore për femrën në disa sfera të jetës. Ndoshta këto raste i ka pasur për qëllim Gustav Le Bon-i në librin e tij "Qytetërimi Arab" në të cilin shkruan:

Legjislacioni Islam grave, për të cilat në perëndim mendohet se nuk gëzojnë trajtim të barabartë, u jep të drejta që nuk i gjejmë në ligjet tona.

Martesa në ligjet e Francës ishte shpallje e unifikimit të përgjegjësisë financiare, me të cilën e drejta e udhëheqjes me pasurinë ishte e drejtë e veçantë e burrit.

ii. Barazia në liritë e përgjithshme dhe në të drejtat njerëzore

iii. Barazia në përgjegjësi para ligjit

iv. Barazia në përgjegjësi dhe shpërblime

Megjithatë, si pasojë e injorancës dhe injorimit të fakteve, vazhduan akuzimet kundër Islamit si fe diskriminuese për gruan. Këto akuza ndërtohen mbi dyshimet vijuese:

- Dyshimi i parë: Gruas i takon gjysma e asaj që i takon burrit nga trashëgimia.

Sipas këtij supozimi gruaja diskriminohet me hise më të vogël se burri (gjysma e hises që i takon burrit) edhe atëherë kur lidhja fisnore me atë që trashëgohet është në të njëjtën shkallë dhe me të njëjtën fuqi (vëllezër dhe motra prej të dy prindërve, vetëm prej babës ose vetëm prej nënës).

Ky supozim nuk është i saktë sepse nga shtatë rastet në të cilat gruaja dhe burri janë në njëjtën shkallë të trashëgimit, vetëm në tre prej tyre gruaja merr sa gjysma e asaj që e merr burri. Ato raste janë:

a. Fëmijët që janë në shkallën e njëjtë të afërsisë: "All-llahu ju urdhëron për (çështjen e trashëgimit) fëmijët tuaj: për mashkullin hise sa për dy femra..." (En Nisa, 11)

b. Vëllezërit prej babës dhe nënës dhe vetëm prej babës kur janë në shkallë të njëjtë të afërsisë: "Në qoftë se janë vëllezër dhe të përzier burra dhe gra, atëherë mashkullit i takon hise dy fish më shumë se sa femrës." (En Nisa, 176)

c. Kur trashëgues janë vetëm baba dhe nëna, nënës i takon një e treta kurse babës i takojnë dy të treta: "E në qoftë se (i vdekuri) nuk ka fëmijë e atë e trashëgojnë (vetëm) prindërit, atëherë nënës së tij i takon një e treta..." (En Nisa, 11)

Në tre raste hiseja e gruas është e njëjtë me hisen e burrit:

a. Prindërit (baba dhe nëna) kur ka edhe fëmijë që trashëgojnë: "Për prindërit, për secilin nga ata, ju takon e gjashta nga ajo që ka lënë (i vdekuri) nëse ka fëmijë..." (En Nisa, 11)

b. Vëllai me motër prej nënës: "Në qoftë se (i vdekuri) është mashkull ose femër, e trashëgohet nga ndonjë i largët (pse s'ka as prindër as fëmijë) po ka një vëlla ose një motër (nga nëna), atëherë secilit prej tyre u takon një e gjashta." (En Nisa, 12)

c. Grupit të vëllezërve dhe motrave prej nënës një e treta u ndahet në hise të njëjta: "... e në qoftëse se janë më shumë (se një vëlla ose se një

motër) ata janë pjesëmarrës të barabartë në të tretën (e tërë pasurisë)..." (En Nisa, 12)

Për rastin e shtatë kur trashëgues janë baba dhe nëna se bashku me bashkëshortin/bashkëshorten ijetarët kanë dy mendime:

Disa jurist janë të mendimit që nënës i takon gjysma e hises që i takon mashkullit (babës) në kohë që të tjetrët mendojnë se babës i takon gjysma e hises që i takon femrës (nënës).

Kur shkalla e lidhshmërisë farefisnore me atë që trashëgohet dallon atëherë kemi shumë raste kur femra trashëgon, ndërkohë që mashkulli nuk trashëgon apo hiseja e tij është më e vogël se sa hiseja e femrës.

Pamundësia që apriori të themi se femra në çdo situatë trashëgon sa gjysma e mashkullit është argument i mjaftueshëm se faktori i gjinisë nuk është vendimtar për caktimin e hises që e trashëgon. Përpos gjinisë ka një sërë faktorësh që ndikojnë në trashëgiminë e meshkujve dhe femrave.

Thënë ndryshe caktimi i hises së përgjysmuar, krahasuar me mashkullin në disa raste, nuk është argument për diskriminim ndaj femrës.

Sidoqoftë atyre që e akuzojnë Islamin si "jo të drejtë" ndaj gruas në çështjet e trashëgimisë u themi hap-tazi ju në ligjet dhe zakonet e juaja keni të tilla që privojnë gruan nga trashëgimia prej fëmijëve të saj. Trashë-

gues në këtë rast është mashkulli më i rritur ose meshkujt.

Kjo ndodh sepse në shumicën e rasteve ai që trashëgohet nuk dëshiron që pasuria e tij të del jashtë familjes.

Jam i mendimit që në këtë vend do të ishte e përshtatshme të përmendi fjalët e Gustav Lupen-it i cili thotë: Parimet e trashëgimisë që i ka caktuar Kur'ani kanë arritur kulmin e drejtësisë dhe mesatarisë..Me krahasimin e bërë mes legjislacionit Islam dhe ligjeve franceze dhe angleze arrita në këtë përfundim: Legjislacioni Islam grave, për të cilat në përfundim mendohet se nuk gëzojnë trajtim të barabartë, u jep të drejta që nuk i gjejmë dot në ligjet tona. (Qytetërimi Arap, fq. 389)

"Bashkëshortët në Francë nuk trashëgohen përpos në rast kur nuk ka trashëgues tjetër. Në Angli burri e trashëgon tërë pasurinë e gruas në kohë që gruaja e merr gjysmën e pasurisë së burrit kur nuk kanë fëmijë. Gjysmën tjetër e merr shteti. Kur kanë fëmijë gruas i takon një e treta në kohë që fëmijët e tyre e marrin pasurinë e mbetur." (Qytetërimi Arap, fq.390-në fusnotë).

- Dyshimi i dytë: Dëshmia e një mashkullit vlen sa dëshmia e dy femrave.

Pretendimi se dëshmia e femrës çdo herë vlen sa gjysma e dëshmisë së mashkullit, është pretendim që nuk qëndron edhe pse akuzuesit si bazë

e marrin ajetin kur'anor: "Kërkoni të dëshmojnë dy dëshmitarë burra nga mesi juaj, e në qoftë se nuk janë dy burra, atëherë një burrë e dy gra, nga dëshmitarët që i pëlqeni. (Dy gra në vend të një burri) Për atë se nëse njëra prej tyre gabon, t'ia përkujtojë tjetra..." (El Bekare, 282)

Ajeti me, qartësinë e tij, flet për dëshminë e bartjes () dhe jo për dëshminë e kumtimit ()

-dhe kjo shihet nga konotacioni i tekstit- i cili flet për dëshmitë gjatë marrëveshjes për hua, dhe të cilin disa dijetarë e kanë marr si bazë për gjitha marrëveshjet financiare.

Hadithi: "A nuk është dëshmia e gruas sa gjysma e dëshmisë së burrit?" aludon në ajetin fisnik siç shkruan në Fethul Bari (vëll.1, fq. 484)

Sa i përket dëshmisë së kumtimit (), që është burimi i drejtë-përdrejtë i dispozitave të fikhut e që në shumicën e rasteve janë gjykime individuale si pasojë e hulumtimit () dhe jo tekste të shpalljes (), ajo varet nga kushte të ndryshme dhe ka raste kur dëshmia e gruas pranohet në kohë që dëshmia e burrit nuk pranohet.

Dallimin mes dëshmisë së bartjes dhe dëshmisë së kumtimit e qartëson krahasimi mes ajetit në kaptinën El Bekare "Kërkoni të dëshmojnë dy dëshmitarë burra nga mesi juaj..."

që ka kuptimin kërkoni për dëshmitarë dy myslimanë të drejtë me ajetin në kaptinën El Maide " O ju që besuat, dëshmimi me rastin e atij që lë testament (vasijjet) kur i është afuar ndonjërit prej jush vdekja, bëhet me dy dëshmitarë të drejtë nga mesi juaj, ose dy të tjerë pos jush..." (El Maide, 106) që ka kuptimin lë të dëshmojnë dy dëshmitarë prej myslimanëve të drejtë ose prej jomyslimanëve.

Ajeti i parë ka të bëjë me dëshminë e bartjes () në kohë që ajeti i dytë ka të bëjë me dëshminë e kumtimit (), sepse merr në konsideratë dëshminë e jo myslimanëve që nuk lejohet në rastin e parë.

Dëshmia e kumtimit të teksteve fetare () është më e rëndësishme se dëshmitë tjera, dhe në këto dëshmi gruaja është e barabartë me burrin.

Vlen të përmendët se shumë nga burrat që kanë transmetuar hadithe janë akuzuar për gënjeshtëri në kohë që Imam Dhehebiu (dijetari i madh në këtë shkencë) thotë: Nuk kam rasti-sur në ndonjë grua që është akuzuar me gënjeshtëri gjatë transmetimit të haditheve...

- Dyshimi i tretë: Dëmshpërblimi për vrasje të femrës është sa gjysma e dëmshpërblimit për vrasje të mashk-ullit

Kjo dispozitë nuk ka lidhje me idenë e barazisë plotësuese mes dy gjinive dhe nuk mundet të konsiderohet dis-

kriminim ndaj gruas, sepse prej dëmshpërblimit përfiton trashëguesi e jo i trashëguari (ai që është mbytur) qoftë ai mashkull apo femër. Ai që analizon kuptimin e kompensimit për ndonjë dëmtim do të arrin në përfundim se kompensimi duhet të varet nga dëmi i vërtetuar. Për këtë pohim nuk ka mos-pajtim mes legjislacioneve dhe ligjeve.

Dëmi prej vrasjes së burrit është më i madh se sa dëmi prej vrasjes së gruas për trashëguesin e tyre, në veçanti kur trashëguesi është i varur tërësisht nga kujdesi i të vrarit. Dispozitat fetare mu ashtu si gjykimet ligjore ndërtohen mbi tiparet kryesore dhe më të përhapura.

Këtë dilemë akoma më shumë e qartëson fakti se dëmshpërblimi që duhet paguar për dëmtim trupor, dëmshpërblim ky i cili i takon vet të dëmtuarit, është i njëjtë për burrin dhe gruan.

- Dyshimi i katërt: "Burrrat janë përgjegjës për gratë, ngase All-llahu ka graduar disa mbi disa të tjerët..." (En Nisa, 34)

Si do që të komentohet fjala përgjegjëse, si udhëheqësi dhe drejtim ose si bartës i përgjegjësisë për furnizim dhe mbikëqyrje, ajo nuk e ka kuptimin nënvlerësimit të gruas dhe uljen e gradës së saj vetëm për faktin se ajo i takon gjinisë femërore.

Dispozita e përmendur në ajet është e veçantë me rregullimin e marrë-

dhënieve mes bashkëshortëve dhe nuk është dispozitë e përgjithshme për lidhjet ndërbashkëshortore.

Nëse themi se ajeti ka për qëllim udhëheqësin dhe drejtimin e familjes përsëri do të themi se nuk bëhet fjalë për dukuri të diskriminimit ndaj gruas.

Në Islam marrëdhëniet shoqërore, qofshin ato shoqëri të vogla si familje ose shokë të udhëtimit apo shoqëri të mëdha rregullohen me parimin e konsultimit dhe udhëheqësisë (

).

Sipas mendimit më të përhapur burri (si prindër ose bashkëshort) është më i përshtatshëm për udhëheqje me familjen se grua (si nënë ose bashkëshorte) dhe për këtë shkak atij i është dhënë ky rol.

Ndoshta këtë kuptim e ka për qëllim vazhdimi i ajetit: "... ngase All-llahu ka graduar disa mbi disa të tjerët..."

Dallimi mes mënyrës së shprehjes në ajetin në fjalë "... ngase All-llahu ka graduar disa mbi disa të tjerët..." dhe mes formës së mundshme të shprehjes: Ngase All-llahu i ka graduar burrat mbi gratë dhe etërit mbi nënat, është më tepër se i qartë. Nga mënyra e shprehjes në Kur'an kemi mundësi të nxjerrim përfundim se shumica e burrave janë më të përshatur për udhëheqje dhe drejtim, për furnizim dhe mbikëqyrje të familjes se vetë gratë por jo edhe përfundimin se

ky rregull vlen për gjithë burrat dhe gjithë gratë.

Mënyra tjetër si mundet të kuptohet ajeti në fjalë është se All-llahu çdo njëres prej gjinive i ka dhënë cilësi të veçanta dhe cilësinë e përshtatshmërisë për udhëheqje dhe kujdes për familjen e ka bërë të veçantë për gjininë mashkullore, në kohë që gruas i ka dhënë cilësi që më mirë të drejton brendësinë e shtëpisë.

I Dërguari i All-llahut, sal-lallahu alejhi ve sel-leme, thotë: "Burri është bari i familjes së tij dhe do të përgjigjet për tufen e tij dhe gruaja është bareshë në shtëpinë e burrit të saj dhe do të përgjigjet për tufën e saj."

Ndoshta mënyra e dytë e të kuptuarit është më e saktë sepse na favor të saj dëshmon edhe ajeti: "Mos lakmoni në atë, që All-llahu gradoi disa nga ju mbi disa të tjerë. Burrave ju takon hise nga ajo që fituan ata dhe grave gjithashtu ju takon hise nga ajo që fituan ato..." (En Nisa, 32) që do ta parafrzojmë Burrat të mos lakmojnë atë të cilën All-llahu ua ka dhënë grave dhe gratë të mos lakmojnë atë që All-llahu ua ka dhënë burrave.

Ajeti fisnik "Burrat janë përgjegjës për gratë, ngase All-llahu ka graduar disa mbi disa të tjerët..." siç shihet nuk nënkupton vlerësimin e burrit mbi gruan në bazë gjinore, e as që ka qëllimin e diskriminimit të gruas në parimin e barazisë plotësuese duke e veçuar burrin me përgjegjësi të udhëheqjes.

Edhe nëse ajetin e komentojmë me udhëheqësi dhe drejtim të familjes, respekti i gruas ndaj burrit nuk është i papërkufizuar, përkundrazi bindja dhe zbatimi i urdhrave janë të përkufizuar me fjalën "në mirësi" e përmendur në hadithin që e transmeton El Hakem ibën Amër El Gifari: "Me të vërtetë respekti është në mirësi..."

Në këtë fakt aludon edhe ajeti për besatimin e grave: "... dhe se nuk do të të kundërshtojnë në atë që i urdhëron prej të mirës..."

Komentuesit e Kur'anit thonë: All-llahu e ka ditur se i Dërguari i All-llahut nuk do të urdhëron në gjëra që nuk janë të mira, dhe i mëson sundimtarët që do të vijnë pas tij se pushteti i tyre nuk është absolut.

Në Islam respekti i plotë i takon vetëm All-llahut.

Në shumë hadithe që gruan e nxisin t'i bindet burrit përmendet përkufizimi "në mirësi".

Në Islam e drejta e udhëheqjes () nuk është diktatoriale dhe imponuese dhe parimi i këshillimit () duhet të zbatohet në çdo shoqëri qoftë ajo e madhe apo e vogël.

All-llahu duke e përshkruar shoqërinë e besimtarëve thotë: "Edhe ata që i përgjigjen thirrjes së Zotit të tyre dhe e falin namazin rregullisht dhe ata që konsultohen mes vete për punë të përbashkëta, e nga ajo që Ne ua japim ata e shpërndajnë." (Esh Shura, 38)

Kur'ani në mënyrë të prerë potencon edhe nevojën e konsultimit mes bashkëshortëve edhe pas anulimit të kontratës martesore, për çështjen e gjidhënies: "Nënat, ato që duan ta plotësojnë gjidhënien, janë të obliguara t'u japin gji fëmijëve të vet dy vjet të plota. I ati i fëmijës është i obliguar për furnizimin dhe veshmbathjen e tyre (gruas) ashtu si është rregull. Askush nuk ngarkohet më tepër, vetëm aq sa ka mundësi. Asnjë nënë nuk bën të dëmtohet me fëmijën e saj, e as babai me fëmijën e tij. Po ashtu është i obliguar edhe trashëgimtari (i fëmijës). E nëse pas një konsultimi dhe pëlqimi (prindërit) shfaqin dëshirën për ndërprerjen (më herët) e gjinit, nuk është ndonjë mëkat për ta." (El Bekare, 233)

- Dyshimi i pestë: "Edhe atyre (grave) u takon e drejta sikurse edhe përgjegjësia në bashkëshortësi, e burrave u takon një përparësi ndaj tyre." (El Bekare, 228)

Nga kjo fjali në Kur'an disa njerëz kuptuan se gjinia mashkullore ka përparësi para gjinisë femërore, krahasuar vetëm në aspektin gjinor. Këtë pohim nuk e ndihmon konteksti dhe vendi i kësaj fjalie në renditjen e ajetit: "E ato gra që janë shkurorëzuar janë të obliguara të presin tre menstruacione. Nëse ato i besojnë All-llahut dhe ditës së fundit, atyre nuk u lejohet ta fshehin atë që All-llahu e krijoi në

mitrat e tyre. E burrat e tyre kanë më shumë të drejta që gjatë asaj kohe, nëse duan pajtim, t'i rikthejnë ato. Edhe atyre (grave) u takon e drejta sikurse edhe përgjegjësia në bashkëshortësi, e burrave u takon një përparësi ndaj tyre. All-llahu është i gjithëfuqishëm, i urtë."

Nga konteksti i ajetit kuptuam se bëhet fjalë për rastin e kthimit të gruas pas shkurorëzimit, edhe pse ata të cilët mendojnë se është dispozitë e përgjithshme për marrëdhëniet martesore e kanë komentuar me komentimin si në rastin e ajetit që flet për përgjegjësinë e burrit në ajetin e kaptinës En Nisa. Mendimi tjetër është se përparësia e përmendur në ajetin e kaptinës El Bekare është fisnikëria që e shpreh burri duke i plotësuar gjithë obligimet që i ka ndaj gruas dhe duke i falur disa obligime që i ka gruaja ndaj burrit. Këtë që e thash në fund është kuptimi i komentimit që ajetit na fjalë ia ka bërë Ibën Abbasi.

Imam Taberiu pas përmendjes së mendimeve të komentuesve rreh ajetit "e burrave u takon një përparësi ndaj tyre" thotë: Komentimi më i mirë është komentimi i Ibën Abbasit i cili përparësinë të cilën All-llahu e përmend në këtë ajet e komenton me faljen e disa obligimeve që i ka gruaja ndaj burrit dhe me plotësimin e obligimeve të tij ndaj gruas. Për këtë shkak All-llahu, subhanehu ve te'ala, fjalinë: e burrave u takon një përparë-

si" e përmend pas fjalisë: "Edhe atyre (grave) u takon e drejta sikurse edhe përgjegjësia në bashkëshortësi..."

Lënia e mundësisë për kthim në martesë brenda periudhës tremujore dhe falja e dëmit të mundshëm nga fshehja e shtatzënisë nga ana e gruas, janë hyrje para këshillimit që burri t'i falë drejtat e tij dhe obligimet ndaj tij. Këtë kuptim e ka fjala e Ibën Abbasit i cili thotë: Nuk dua t'i shfrytëzoj të gjitha të drejtat e mia që i ka ndaj meje gruaja sepse All-llahu, subhanehu ve te'ala, thotë: "... e burrave u takon një përparësi..."

Sipas të dy komenteve të ajetit nuk bëhet fjalë për diskriminim ndaj gruas...

- Dyshimi i gjashtë: Dhuna ndaj gruas (rrahja e grave)

Goditja -siç nënkuptohet nga vet termi- është lloj i dhunës ndaj grave dhe si e tillë bën pjesë në sëmundjet shoqërore që nxit emocione negative ndaj saj.

Kjo pamje e dhunës së shëmtuar paraqitet tek shumë njerëz kur lexohet ajeti: "E ato që u keni dro kryelartësisë së tyre, këshilloni, madje largohuni nga shtrati (e më në fund), edhe rrihni (lehtë, nëse nuk ndikojnë këshillat as largimi)..." (En Nisa, 34). Kjo ndodh tek ata që nuk kanë dije paraprake për natyrën e kësaj dispozite dhe për urtësinë e saj.

Rrahja e përmendur në ajet nuk ka lidhje me dhunën por përkundrazi ka

natyrë dhe qëllim të shëron një nga problemet serioze të marrëdhënieve bashkëshortore.

Vijon qartësimi më i hollësishëm:

Pranë ajetit fisnik "E ato që u keni dro kryelartësisë së tyre, këshilloni, madje largohuni nga shtrati (e më në fund), edhe rrihni (lehtë, nëse nuk ndikojnë këshillat as largimi)..." në të njëjtën kaptinë qëndron ajeti i cili poroset kështu: "Nëse ndonjë grua i frikësohet largimit ose ftohjes së burrit të vet ndaj asaj, atëherë nuk gabojnë po qe se bëjnë mes vete ndonjë mbarim (pajtim)." (En Nisa, 128)

Shihet qartë që ajeti i parë shëron problemin e kryelartësisë së gruas si problem martesor në kohë që ajeti i dytë shëron problemin e largimit dhe ftohjes që mundet të paraqitet tek burri i cili gjithashtu është problem martesor. Shërimi i ofruar dallon me dallimin shkakut të problemit, në rastin e parë problemi shërohet me këshillë, largim nga shtrati dhe rrahje të lehtë në kohë shërimi i problemit të dytë është pajtim ose ndarje e gruas prej burrit me anë të hul'it (shkurorëzim i iniciuar prej anës së gruas).

Fjala nushuz që e përmend ajeti ka kuptimin e ngritjes dhe lartësisë mbi të tjerët. Insistimin që vazhdimisht me qenë më lartë se tjerët është çështje të cilën ligjvënësi i Urtë e ka urrejtur dhe e ka krahasuar me përhapjen e ç'rregullirave në tokë: "Ne u kumtuam në libër beni israilëve: Ju do të bëni

shkatërrime dy herë në tokë dhe do të tejkaloni duke bërë zullum të madh." (El Isra, 4)

"Me të vërtetë, faraoni ka ngritur kokën lart në tokë, e popullin e saj e grupëzuar dhe një grup prej tyre e shtyp, ashtu që djemt e tyre ua mbyt, e gratë e tyre ua lë të jetojnë. Vërtet, ai ishte prej më shkatërrimtarëve." (El Kasas, 4)

"Atë vend të përjetshëm (xhennetin) ua kemi përcaktuar atyre që nuk duan as mendjemadhësi e as ngatërresë në tokë..." (El Kasas, 83)

Këtë që thash e qartëson leximi i ajetit "E ato që u keni dro kryelartësisë së tyre..." së bashku me ajetet para dhe pas: "Burrat janë përgjegjës për gratë, ngase All-llahu ka graduar disa mbi disa të tjerët dhe ngase ata kanë shpenzuar nga pasuria e tyre. Prandaj, me atë që All-llahu i bëri të ruajtura, gratë e mira janë respektuese, janë besnike ndaj të fshehtës. E ato që u keni dro kryelartësisë së tyre, këshilloni, madje largohuni nga shtrati (e më në fund), edhe rrihni (lehtë, nëse nuk ndikojnë këshillat as largimi), e nëse ju respektojnë, atëherë

mos u sillni keq ndaj tyre. All-llahu është më i larti, më i madhi."

Ajeti në vijim është: "Nëse i frikësoheni përçarjes mes tyre (burrit e gruas), dërgoni një pari të drejtë nga familja e tij dhe një pari të drejtë nga familja e saj. Nëse ata të dy (ndërmjetësuesit) kanë për qëllim pajtimin, All-llahu ju mundëson afrimin mes tyre (burrit e gruas). All-llahu është i dijshtë, është njohës i mirë."

Ajetet rregullojnë marrëdhëniet martesore në periudhën para se të rrezikohet martesa me shkurorëzim dhe periudhën kur ka mundësi shpërbërje për martesën, kur akoma ka vullnet për vazhdim të jetës së përbashkët.

Nga konteksti i ajeteve dhe nga tekstet e haditheve na bëhet qartë se rrahja e përmendur në ajet, me qëllimin e saj dhe me natyrën e saj nuk ka lidhje me dhunën kundër grave.

Kjo rrahje shëron një gjendje shpirtërore dhe nga natyra e saj është simbolike, pa qëllim të shkaktimit të dhimbjes dhe dëmtimit trupor. Kjo goditje nuk ka për qëllim nënçmimin e gruas e as abuzimin e saj.

Salih el-Husajn,
përktheu: Talha Kurtishi

Përgjigje Papës – nga Xha'fer Shejh Idris

Më 12 shtator 2006, Papa Benedikti i XVI, mbajti një ligjëratë në Universitetin e Regensburgut. Ligjërata është mbajtur në gjermanisht por është

përkthyer më vonë në anglisht nga Vatikani me titullin, "Tre stadiumet në programin e De-helenizimit". Përgjigja ime është bazuar në atë përkthim.

Tema kryesore e ligjëratës së Papës ishte marrëdhëniarrelacioni mes fesë dhe arsyes dhe kryesisht rreth zhvillimit të mendimit perëndimorë mbi këtë çështje, me theks të veçantë relacioni arsye-krishterim. Por për disa arsye të paqarta Papa ligjeratën e filloi me diçka që duket se nuk ka aspak lidhje me temën qendrore. Ai fillon duke cituar diçka që rreth islamit e ka thënë Perandori Bizantin Manuei i II Paleologusi që në shekullin e 14.

“Më trego vetëm çfarë të re na ka sjell Muhammedi dhe do të shohësh gjëra vetëm të këqija dhe jonjerëzore, të tillë si urdhrin e tij për ta përhapur me shpatë fenë të cilën ai e predikonte”, është thënë që Perandori e ka thënë këtë gjatë një bisede me bashkëbiseduesin e tij të edukuar Persian. Gjithashtu është transmetuar se ai duke e shpjeguar këtë më tutje ka shtuar : “Zoti nuk është i kënaqur me gjak dhe veprimi pa arsye “sin logo” është në kundërshtim me natyrën e Zotit. Feja lind në shpirt dhe jo në trup. Kushdo që dëshiron të përhap një fe ka nevojë të jetë i aftë të flasë mirë dhe të arsyetojë si duhet, pa dhunë dhe kërcënime... Për të bindur një shpirt të arsyeshëm, nuk ka nevojë për një krah të fortë apo armë të çfarëdo lloji, nuk ka nevojë as për mjete kërcënuese me vdekje...”.

Për ta bindur auditorin e tij që perandori të cilin Papa e përshkroi si “i ditur-erudit” nuk e tha atë çfarë tha nga

injoranca ndaj fesë islame, Papa vazhdon të thotë: “Perandori me siguri e ka ditur që Sura 2:256 lexon “Nuk ka dhunë në fe”. Ajo është një nga suret e periudhës së hershme (të shpaljes), kur Muhammedi ishte ende i pafuqishëm dhe nën [kërcënim]. Por natyrisht Perandori gjithashtu i ka ditur instruksionet, që u zhvilluan më vonë, që janë të shënuara në Kur’an, që flasin për luftën e shenjtë”.

Këto deklarata janë plotë gabime, janë joprecize, me keqkuptime, po ashtu edhe keqinterpretime të fesë islame.

Së pari, të mohosh që Muhammedi erdhi me diçka të re dhe me vlerë të lartë, është një shenjë ose e injorancës ndaj mesazhit të tij ose e paragjykitimit të verbër. Fakti që Muhammedi erdhi me diçka të re dhe të rëndësishme, veçanërisht për njerëzit e Librit, është dëshmuar në shumë vende në Kur’an.

“O ithtarë të librit, juve ju erdhi i dërguari Jonë që ju sqaron shumë nga ajo që fshihnit prej librit, e për shumë nuk ju jep sqarime. Juve ju erdhi nga All-llahu dritë dhe libër i qartë.”. [El-Maide: 15]

“Thuaju (o i dërguar): “O ithtarë të librit (Tevrat e Inxhil), ejani (të bashkohemi) te një fjalë që është e njëjtë (e drejtë) mes nesh dhe mes jush: të mos adhurojmë, pos All-llahut, të mos ia bëjmë Atij asnjë send shok, të mos konsiderojmë njëri - tjetrin zotër pos Allahut!” E në qoftë se ata refuzojnë, ju thuani: “Dëshmoni pra, se ne jemi mys-

limanë (besuam një Zot)!” [Ali Imran: 64]

Së dyti, Papa thotë “dëshmia decizive në këtë debatë kundër konvertimit me dhunë është kjo: Mos veprimi sipas arsyes është kundër natyrës së Zotit”. Ai pastaj citon komentet të bëra nga Theodhori Khouri mbi fjalët e Perandorit i cili e publikoi dhe redaktoi atë dialog, “Për Perandorin” thotë Khoury “si një Bizantin i formuar nga filozofia greke, kjo dëshmi është e vetdukshme”.

Një person nuk ka nevojë të formohet nga filozofia greke për të kuptuar që konvertimi i dhunshëm dhe mos veprimi sipas arsyes është diçka që nuk e aprovon Zoti. Profeti Muhammed thotë: “Kurrë nuk ka hyrë dhuna tek diçka dhe të mos ta ketë bërë të shëmtuar dhe kurrë nuk ka hyrë butësia në diçka e të mos ta ketë zbukuruar”. Përshkak të kësaj çdo mysliman është i urdhëruar: “Ti thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. Zoti yt është Ai që e di më së miri atë që është larguar nga rruga e Tij dhe Ai di më së miri për të udhëzuarit”. [En-Nahl:125]

Së treti, ajeti Kur'anor i përmendur më lartë nuk është i periudhës së hershme siç tha Papa, duke u mbështetur në autoritetin e ekspertëve të tij. Është një varg në kaptinën el-Bekare e cila ishte shpallur pasi Profeti kishte emigruar në Medine dhe gjeti mbështetjen e njerëzve të tij dhe filloi luftën kundër armiqve të tij mekas. Madje

edhe rasti mbi të cilin vargu u shpall siç është përmendur nga Ibn Kethiri, e argumenton këtë. Disa medinas të cilët e kishin pranuar islamin por fëmijët e të cilëve vendosën të mbesin çifut, menduan t'i detyronin ata për të pranuar fenë e re, por ju tha të mos vepronin në këtë mënyrë. Pse duhet dikush i cili është “i pafuqishëm dhe i kërcënuar” t'i këshillojë ndjekësit e tij të mos përdornin dhunën për t'i konvertuar njerëzit? Pse nuk i tregojnë ai atyre të mos e bënin këtë sepse ata nuk ishin në një pozitë të vepronin kështu?

Së katërti, ky ajet kur'anor i përmendur shumë herë, nuk është i vetëm si në fjalimin e Papës. Ai vetëm e thekson faktin që është i pranueshëm në shumë ajete kur'anore dhe që janë themelet e mësimave Islame. Mësimet tregojnë që besimi qëndron në zemër dhe asgjë e krijuar, as Profetët dhe as dajtë, nuk kanë kontroll mbi zemrën njerëzore. Askush përveç Zotit nuk ka fuqi për të futur besimin në zemrën e një personi ose ta pengojë atë nga ai. Profetët si Nuhu, Musai, Isa dhe Muhammedi janë vazhdimisht të përkujtuar që roli i tyre është vetëm kumtimi i mesazhit në mënyrën më të mirë. Ata i udhëzojnë njerëzit tek e vërteta vetëm duke ua përcjellur atë atyre dhe duke u përpjekur t'i inkurajojnë dhe bindin me mënyrat më të mira që ata ta pranojnë atë [të vërtetën]. Atyre nuk u është lejuar të udhëzojnë me detyrim ata për

ta pranuar. Shumë ajete në Kur'an dëshmojnë dhe e theksojnë këtë fakt. Këtu janë disa shembuj: "E ti pra, këshillo, se je vetëm përkujtues, Ti ndaj tyre nuk je mbizotërues!" [El-Gashije: 21-22]

"Sikur të kishte dashur Zoti yt, do t'i besonin ç'ka janë në tokë që të gjithë. A ti do t'i detyrosh njerëzit të bëhen besimtarë?" [Junus: 99]

"Është e vërtetë se ti nuk mund ta udhëzosh atë që do ti, por All-llahu udhëzon kë të dojë dhe Ai është që di më së miri për të udhëzuarit". [El-Kasas: 56]

"Po ti edhe pse lakmon (për besimin e tyre), shumica e njerëzve nuk do të besojnë". [Jusuf: 103]

A mund që një person që i janë thënë këto nga Zoti i cili e ka dërguar, të përpiket t'i detyrojë njerëzit për tu bërë besimtarë? Dikush mund të thotë që profeti, megjithatë, luftoj ndaj disa njerëzve dhe i inkurajoi myslimanët të luftonin në luftëra të tilla si të tija dhe që këto luftëra janë quajtur xhihad. Me të vërtetë ai veproi kështu, por duhet të qartësohet si ai nuk mund të ketë vepruar ashtu po të ishin ato në kundërshtim me urdhrat e qarta hyjnore. Ato luftëra kishin arsye të tjera dhe jo detyrimin e njerëzve për të pranuar fesë islame. Ky nuk është vendi për të hyrë në detaje të rrjedhëve që i çuan ata ose kushtet për të luftuar. Mjafton të themi që ata luftuan kundër agresionit (shtypjes), kundër të gjitha

llojeve të shtypjes, kundër atyre të cilët sulmuan myslimanët për shkak të besimit të tyre, kundër atyre të cilët përdorën fuqinë për të penguar njerëzit që të pranonin atë të vërtetë dhe kundër atyre që prishin marrëveshjet që ata kanë bërë me myslimanët. Të gjithë jomyslimanët të cilët nuk i përfshijnë ato kategoritë, duke përfshirë edhe çifutët dhe të krishterët, jetuan në paqe në mesin e myslimanëve që nga koha e Profetit e deri më sot. Të qënurit një jomysliman kurrë në vetvete nuk është konsideruar një arsye për të vrarë dikënd.

Së Pesti, në këtë përpjekjen e tij për ta bërë fenë e krishterë të përputhshme me arsyen, Papës i duhej të merrte interpretimet e atyre, si Perandori, të cilët u përpoqën ta martonin Krishterimin me filozofinë greke.

Një përputhje e thellë e besimit dhe arsyes është duke ndodhur këtu, një takim midis iluminizmit të pastër dhe fesë. Thellësitë e zemrës së besimit të krishterë dhe në të njëjtën kohë, zemrës së mendimit grek tani janë bashkuar në besim, Manuei i II tani mundte të thoshte: "Të mos veprosh me "logos" është në kundërshtim me natyrën e Zotit".

Kjo do të thotë që natyra e Zotit kundërshton mosarsyen vetëm nëse me ndihmën e filozofisë greke, Zoti është identifikuar me Logos.

Duke modifikuar vargun e parë të Librit të Gjenezës, Xhoni fillon prologun

e Ungjillit të tij me fjalët: “Në fillim ishte “Logos-i”.

Në fillim ishte Logosi dhe Logos ësh-të Zoti, thotë evangjelisti.

Kjo do të thotë që Zoti i cili është kompatibel me arsyen nuk është Zoti tradicional i krishterimit. Nuk është as Zoti At, as Zoti Bir dhe as Zoti Shpirt i shenjtë e as një kombinim i të treve. Papa duhet të mbështetet në këtë lloj të kuptuarit të Zotit që e identifikon Atë me arsyen sepse ai nuk mund të thotë rreth Zotit tradicional të krishterimit që mosarsyeja është në pajtim me natyrën e Tij. Ai nuk mund të thotë kështu sepse ai e di që mosarsyeja e karakterizon konceptin tradicional të natyrës së atij Zoti. Ky fakt ka qenë gjithmonë vërejtje kryesore i islamit ndaj krishterimit. Kur’ani u thotë atyre që pohimi që Zoti ka një bir nuk është në përputhje me arsyen dhe nuk mund të jetë kompatibel me natyrën e vërtetë të Zotit. Për të shpjeguar këtë le të fillojmë me një të kuptuar të thjeshtë mbi Zotin, një të kuptuar që është e përhapur tek gatisë të gjithë ata që besojnë në ekzistencën e tij. Minimumi që ata thonë rreth Atij është që Ai është Krijuesi.

Argumentet kur’anore kundër të që-nurit të Zotit At janë të bazuara mbi këtë cilësi esenciale të Tij. Këto argu-mente mund të parafrazohen si më-poshtë:

1. Së pari, nëse Zoti është krijuesi i çdo gjëje Ai duhet të jetë krijuesi i personit të quajtur biri i Tij. Një baba

megjithatë, nuk krijon fëmijën e tij, ai e lind atë. Ai nuk mund të jetë babai i atij që krijon.

2. Së dyti, një baba mund të ketë një bir vetëm nëse ka një grua, “Si mund të ketë Ai një fëmijë kur Ai nuk ka një bashkëshorte?” thotë Kur’ani. Mys-limanët bien dakord me të krishterët që Merjemja ose Maria është nëna e Jezusit ose Isait. Por Merjemja ose Maria nuk është bashkëshortja e Zotit, ajo është krijesë e tij.

3. Së treti, nëse Zoti është krijuesi i çdogjëje, atëherë Ai në mënyrë të pa-mohueshme i mjafton vetës. Ai që i mjafton vetës nuk ka nevojë për një fëmijë. “Ata thonë se Zoti ka një fëmijë. I lartësuar është Ai. Ai është i vetëm-jaftueshëm”, thotë Kur’ani.

4. Së katërti, Ky problem është pastaj rritet me besimin që Jezusi është i përjetshëm si Zoti, ati i tij. Si mundet dikush i cili është i përjetshëm me dikën që është fëmija i Tij? Një fëmijë duhet të vijë pas babasë së tij.

5. Së Pesti, të krishterët besojnë që Jezusi ka vdekur dhe ishte ringjallur. Si mundet një person të jetë i përjetshëm, i cili nuk ka fillim, të vdesë? Intelektualët myslimanë prej shumë kohësh kanë thënë të vërtetën logjike që perjetsia (mos të paturit fillim) logjikisht implikon perjetsinë (mos të paturit fund). Pse? Sepse një qenje që nuk ka fillim është nevojshmërisht i vetmjaftueshëm, që nuk varet nga askush për ekzistencën e tij. Kështu që nuk mund të pushojë së

ekzistuari sepse një gjë pushon së ekzistuari vetëm kur i mungojnë disa kushte të jashtme të ekzistencës së tij. Por nëse është vetë shkaku i ekzistencës nuk mund të pushojë së ekzistuari.

Kur përballen me këto argumente racionale, disa të krishterë kthen duke thënë, “por ti je duke e marrë fjalën “bir” literalisht”, ne u themi se nuk do të debatojmë me ju mbi fjalët. Na jepni ne kuptimin jo-literal të fjalës “bir” që është e imunizuar nga këto kontradikta. Ai kuptimi joliteral kurrë nuk u nxjerr në shesh.

Së Gjashti, në islam ne nuk i kthehemi asnjë burimi jashtë Librit të Zotit për të argumentuar që besimi është i përputhshëm me arsyen sepse kjo përputhshmëri është e kërkuar nga vetë feja. Kur’ani e njëj dëshminë e principeve racionale, faktet e qarta dhe vlerat morale të shëndosha dhe i përdor ato për të argumentuar se është fjala e Zotit.

Kur’ani rreth vetes në kaptinën Nisa, ajeti 82 thotë: “A nuk e përfillin ata (me vëmendje) Kur’anin? Sikur të ishte prej dikujt tjetër, përveç prej All-llahut, do të gjenin në te shumë kundërtënie”.

I kritikon ata të cilët mohojnë dëshminë e shqisave, në kaptinën ElEn'am, ajeti 7: “Edhe sikur të zbritnim ty një libër të shkruar në letër, e ta preknin atë me duart e tyre, ata që mohuan do të thoshin: “Kjo nuk është tjetër përveç një magji e qartë”.

Ai dëshmon për faktin që Zoti urdhë-

ron për të mirë dhe kurrë për vepra të shëmtuara. Në kaptinën Nahl, ajeti 90 thuhet: “All-llahu urdhëron drejtësi, bamirësi, ndihmë të afërmve, e ndalon nga imoraliteti, nga e neveritura dhe dhuna. Ju këshillon ashtu që të merrni mësim”.

Megjithatë dijetarët biblik na tregojnë se ka shumë kontradikta në Testamentin e ri dhe ka gabime faktesh në të. Testamenti i vjetër i paraqet Profetët si Lutin [Lotin] dhe Daudin [Davidin] me lloj lloj sjelljesh imorale që vetëm njerëzit më të shthurur mund t'i kryejnë. Pjesërisht për shkak të kësaj disa njerëz, duke përfshirë edhe të krishterë dhe çifutët, nuk besojnë më që çdo gjë në Bibël është fjalë e Zotit.

Së shtati, Papa citon Profesor Kho-uryin duke thënë: “Por për mësimet e myslimanëve Zoti është absolutisht i paimagjinueshëm. Vullneti i Tij nuk është i lidhur me asnjë nga kategoritë tona, madje as atë të arsyes”. Zoti me të vërtetë është absolutisht i paimagjinueshëm dhe nuk mund të lidhet me asnjë gjë jashtë vetes së Tij. Ai është Krijuesi i çdogjëje duke përfshirë edhe kategoritë tona. Ai nuk bie në kontradiktë me veten e Tij, Ai nuk urdhëron diçka që është imorale, ai nuk thotë ndonjë gjë që bien në kundërshtim me faktet të cilat Ai vetë i krijoi. A mund të veprojë Ai ndryshe? Sigurisht që mundet dhe Ai është i lavdëruar përshkak se Ai mundet dhe për shkak se Ai zgjodhi të mos sillet në mënyra që janë në

kundërshtim me arsyen dhe principet morale. Kjo duhet të jetë kështu. Ju nuk e lavdëroni dikënd i cili nuk bën ndonjë të keqe që ai është i paaftë ta bëjë.

Së treti, feja e vërtetë është një fe e bazuar mbi një mesazh nga Zoti të dërguar për ne nga të dërguarit e Tij. Detyra jonë është të përpiqemi ta kuptojmë këtë mesazh dhe të veprojmë sipas urdhrave të tij. Ne mund të bëjmë gabime por ne nuk duhet të bëjmë asnjë ndryshim në të duke i shtuar apo hequr (atyre urdhrave), sepse nëse do të vepronim kështu, ne nuk do të ndiqnim më mesazhin e shpallur hyjnorë por një mesazh që ju vetë e kemi bërë. “O i dërguar, përcjell çfarë të është zbritur ty nga Zoti yt, sepse nëse nuk do të veprosh kështu nuk do të jesh duke përcjellur mesazhin e Tij”.

Një fe që është e mangët ose e dëmtuar (nga shtimet dhe heqjet) do të bëhet një fe e krijuar nga njeriu, një ideologji si çdo ideologji tjetër laike. Por ky dëmtim është çfarë çifutët dhe të krishterët janë mësuar të bëjnë gjithmonë. Dhe ky është ekzaktësisht çfarë Papa është duke bërë tani me çfarë ka mbetur prej Krishterimit. Ai dëshiron ta kthejë në një ideologji Eurocentrike element të pandashëm të së cilës do të jenë filozofia greke dhe

renesansa. Çfarë do të ndodh me të krishterët kultura e të cilëve nuk përputhet me mendimin evropian? A duhet të detyrohen të studiojnë këtë mendim dhe ta bëjnë pjesë e një feje të cilët ata e dinë që i ka patur rrënjët në lindje?

Mund të thuhet që disa mysliman tani janë duke bërë të njëjtën gjë me fenë e tyre. Me të vërtetë ata po e bëjnë. Por ngushëllimi është që përpjekjet e tyre po dështojnë. Islami është një fe që Zoti ka premtuar që do ta ruaj dhe do ta bëjë të pranueshme për kërkuarit e të vërtetës deri në fundin e kësaj bote. “Jemi Ne që e sollëm mesazhin dhe jemi Ne që do ta ruajmë”. Teksti origjinal i Kur’anit do të jetë gjithmonë i disponueshëm, sunneti (tradita profetike) që do ta shpjegojë atë do të ruhen përgjithmonë. Dhe do të ketë gjithmonë njerëz të ditur dhe të ndershëm që do ta prezantojnë këtë fe ashtu siç me të vërtetë është. Do të ketë devijime nga kjo e vërtetë dhe do të ketë shumë njerëz që do të besojnë dhe do t’i ndjekin ata por ato devijime kurrë nuk do të zëvendësojnë një të vërtetë që Zoti e ka premtuar se do ta mbrojë. Ai e ka ruajtur atë për 14 shekuj dhe sigurisht që do të vazhdojë ta ruaj për kohën që ka mbetur në këtë tokë deri në ditën e gjykimit.

Përktheu: Ardit Kraja / Redaktori: Talha Kurtishi

(Artikujt e paraqitur në këtë seksion janë mendime dhe komente personale të autorëve dhe nuk korespondojnë domosdoshmërisht me atë që redaksia e Albislamit i di për të vërtetën)

Qëndrueshmëria

Është një virtyt i lëvduar që secili synon të jetë i zbukuruar me të. Kjo cilësi është e dëshiruar nga i gjithë njerëzimi, pa asnjë përjashtim. Mirëpo, qëndrueshmëria për të cilën do të flasim, dallon në atë se ne thërrasim që kjo qëndrueshmëri të jetë vetëm në të vërtetë dhe të mirë, e asesi në të këqija dhe vese të ndryshme. Pas këtij muaji të bekuar, me përplot të mira, ku mësuam gjëra të reja, ndiem kënaqësinë e adhurimeve ndaj Allahut, subhanehu ue teala, dhe u treguam durimtarë dhe të qëndrueshëm para shumë sfidave, mendoj se duhet ta përkujtojmë njëri-tjetrit që të vazhdojmë udhëtimin tonë drejt kënaqësisë së Allahut, të jemi të qëndrueshëm në besimin dhe veprat tona, dhe ashtu të vazhdojmë deri në takimin tonë me të Gjithëfuqishmin.

Fjala qëndrueshmëri shpeshherë është edhe sinonim i fjalës rezistencë. Disa dijetarë i kanë dhënë këtë përkufizim: Qëndrueshmëri është pamundësia e ndryshimit në rast kur tjetri mundohet të futë dyshime, ndërsa i qëndrueshëm është ai që ecë drejt një rruge dhe nuk largohet edhe pse tjetri mundohet të futë dyshime.

Allahu, subhanehu ue teala, këtë cilësi e ka lëvduar në disa raste, ur-

dhëroni t'i lexojmë ato dhe të marrim mësim:

1. "E sa peygamberë pati që së bashku me ta luftuan turma të mëdha besimtarësh, e për atë që i godiste në rrugën e Allahut, ata nuk u dobësuan dhe as nuk u përulën. Allahu i do durimtarët. Fjala e tyre nuk ishte tjetër pos: "Zoti ynë, na i falë mëkatet tona dhe lëshimet në punët tona na bën të qëndrueshëm dhe na ndihmo kundër popullit jobesimtar"! Ndaj, Allahu ua dha atyre shpërblimin e kësaj bote dhe shpërblimin më të mirë të botës tjetër; All-llahu i do bamirësit".

Një nga mësimet kryesore të këtyre ajeteve është se kjo cilësi, e cila do të na mundësonte që të mos përulemi e as dobësohemi para armikut, fitohet duke e kërkuar nga Allahu, subhanehu ue teala, me lutje të sinqerta që Ai, të na bëjë të qëndrueshëm. E s'ka dyshim se për Allahun kjo gjë është e lehtë.

2. "Po sikur të zbatonin atë që këshilloheshin do të ishte më mirë për ta dhe do t'i bënte të qëndrueshëm më shumë. Ndërsa atëherë, do t'u jepnim atyre nga ana Jonë shpërblim të madh". Pas lutjeve tona që Allahu, subhanehu ue teala, të na bëjë të qëndrueshëm, duhet po ashtu të

punojmë çdo gjë që na urdhëron kjo fe, për ta fituar këtë cilësi, siç shihet qartë në këto dy ajete.

3. "Të gjitha këto që t'i rrëfyem ty nga lajmet e pejgamberëve, janë që zemrën tënde ta bëjnë të qëndrueshme, dhe në to të ka ardhur e vërteta e këshilla, si dhe përkujtime për besimtarët". Allahu, subhanehu ue teala, të gjitha rrëfimet e pejgamberëve, sprovat, problemet dhe sukseset e tyre, që na i ka treguar në Kuran, i ka bërë me qëllim që kur ne t'i lexojmë ato dhe të shohim se si i kanë tejkaluar sprovat e ndryshme, të bëhemi të qëndrueshëm. Aty mësojmë se rruga në të cilën synojmë të ecim deri në fund të jetës, është e njëjta rrugë që kishin të gjithë pejgamberët.

4.) "Allahu i forcon ata që besuan në fjalën e qëndrueshme në jetën e kësaj bote dhe në jetën tjetër, ndërsa mizorët Allahu i bën të humbur. All-llahu punon çka të dojë". Resullahu, salallahu alejhi ue selem, ka thënë se ky ajet ka zbritur për dënimin në varr, kur të thuhet: kush është zoti yt? Ai thotë: Zoti im është Allahu, i dërguari është Muhamedi... Kjo është dhunti e Allahut, subhanehu ue teala, për besimtarët e mirë, kam për qëllim forcimin, që Ai ua bën besimtarëve në këtë botë e po ashtu edhe në tjetrën. Andaj, të mos harrojmë ta lusim Allahun që të mos na privojë nga kjo mirësi.

5. "E ata që nuk besuan thanë: "Përse të mos i zbret atij Kur'ani përnjëherë?" Ashtu (e zbritëm pjesë-pjesë) që zemrën tënde ta bëjmë të qëndrueshme dhe Ne e sollëm atë ajet pas ajeti (dalëngadalë). Dhe ata nuk të sjellin ndonjë shembull ty, e që Ne të mos ta tregojmë të vërtetën, duke të ofruar shpjegim të qartë e të plotë".

Ai që nuk do të besojë, nuk do të besojë asnjëherë. Kurani zbriti pjesë-pjesë dhe kjo ishte problem për ata, nuk mund ta kuptonin përse ndodhë ashtu. Mirëpo edhe po të kishte zbritur përnjëherë komplet, sërish nuk do të besonin, bile do të thoshin: Si mundet që ky libër i madh, me renditje aq të mahnitshme të shpallet përnjëherë?, e ndoshta do të thoshin edhe fjalë nga më të ndryshmet.

Sidoqoftë, Allahu, subhanehu ue teala, iu përgjigj pyetjes së tyre dhe tha se kjo ndodhte që Muhamedi, salallahu alejhi ue selem, të jetë edhe më i qëndrueshëm. Do të jetë i qëndrueshëm sepse vazhdimisht do të jetë në lidhje të drejtpërdrejt me Allahun ose me Xhibrilin, e kjo ndikon që ai mos ta ndijë veten të dobët e as të anashkaluar, përkundrazi do ta ndiejë të fortë dhe i ndihmuar nga i Gjithfuqishmi.

6. "E atyre, që dikush u tha: "Populli është tubuar kundër jush, pra kini frikë!" Ajo, vetëm ua shtoi edhe më shumë besimin e thanë: "Neve na mjafton që kemi Allahun, Ai është

mbrojtësi më i mirë!". Në këtë ajet vërejmë, se besimtarët e vërtetë kanë arritur qëndrueshmërinë dhe nuk iu trembet syri nga askush, ngase, kushdo të jetë armiku, padyshim se është më i dobët se Allahu i Lartë-madhëruar. Si vërtetim se këtë qëndrim e kanë besimtarët e vërtetë, sjellim fjalën e Ibën Abbasit, radijallahu anhu: "Këtë fjalë e ka thënë Ibrahim, alejhi selam kur e gjuajtën në zjarr dhe Muhamedi salallahu alejhi ue selem, në rastin që e përmend ajetin".

Hadithe rreth qëndrueshmërisë:

1. Aliu radijallahu anhu, rrëfen: Më dërgoi Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, në Jemen, por unë i thash: O i dërguar i Allahut, po më dërgon te disa njerëz që janë më të vjetër se unë, dhe është rëndë për të gjykuar midis tyre. Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, tha: "Shko, se Allahu i lartësuar do ta bëjë të qëndrueshme gjuhën tënde dhe do të udhëzojë zemrën tënde". Të gjitha punët e aktivitetet kanë nevojë për qëndrueshmëri, por thirrja drejt Allahut, është më se e nevojshme për këtë. Mu për këtë Aliju, radijallahu anhu, e paraqiti si problematikë, por edhe Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, i rrëfeu ilaçin për të.

2. Muadh ibën Xhebeli radijallahu anhu, thotë: Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, më ka këshilluar me dhjetë gjëra, më ka thënë:

(1) Mos i shoqëro Allahut asgjë edhe nëse vritesh e digjesh;

(2) mos u bë i padëgjueshëm ndaj prindërve edhe nëse të urdhërojnë të lësh shtëpinë dhe pasurinë;

(3) namazin e obliguar mos e lë asnjëherë, sepse kush e lë namazin e obliguar me qëllim ai e ka humbur mbrojtjen e Allahut,

(4) mos pi alkool sepse ai është koka e çdo të keqeje;

(5) kujdes nga mëkatet, sepse mëkatet sjellin hidhërimin e Allahut;

(6) kujdes nga ikja prej betejës edhe nëse të gjithë vriten;

(7) kur njerëzit i godet ndonjë epidemi dhe ti gjendesh aty, qëndro ku je;

(8) shpenzo pasurinë për familjen tënde;

(9) shkopin e edukatës mos e largo; dhe

(10) mësoji të kenë frikë Allahun". (Ahmedi, hasen)

Në të gjitha këto porosi shohim rëndësinë e qëndrueshmërisë, e veçanërisht në porosinë e parë, gjash-të dhe shtatë.

3. Abdullah ibën Ebi Eufa tregon se Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, ka thënë: "O njerëz, mos e dëshironi takimin me armikun dhe kërkoni nga Allahu shëndetin, por nëse takoheni me armikun duroni - bëhuni të qëndrueshëm, dhe dijeni se xheneti është nën hijen e shpatave".

4. Ebu Seid el-Hudriu radijallahu anhu, tregon se Resulullahu, salallahu

alejhi ue selem, ka thënë: "Xhiahadi më madhështor është thënia e të vërtetës tek udhëheqësi i padrejtë". (Tirmidhiu, dhe Albani në es-Sahih 491)

5. Abdullah ibën Mes'udi rrëfen: Kam parë Mikdad ibën Esvedin në një rast ku më ka pëlqyer shumë, ai erdhi te Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, i cili ishte duke u lutur kundër mushrikëve dhe tha: O i dërguar i Allahut, ne nuk themi ashtu si ka thënë populli i Musaut "shko ti dhe zoti yt, dhe luftoni", ne do të luftojmë së bashku me ty, në të djathtë, në të majtë, para dhe mbrapa. Atëherë, vërejtja se si Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, iu buzëqeshi fytyra dhe shumë u gëzua për këto fjalë. (Buhariu 3952). Pa dyshim se do të gëzohet, sepse kishte shokë të cilët patën besuar dhe u bënë të qëndrueshëm në besimin e tyre.

6. Ubade ibën Samit rrëfen: I dhamë besën Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, se do të dëgjojmë dhe respektojmë, në lehtësi dhe vështirësi, në gjërat që na pëlqejnë dhe në ato që nuk na pëlqejnë. Po ashtu i dhamë besën se nuk do ta kontestojmë qeverisjen e atyre që meritojnë dhe se do ta themi të vërtetën kudo që të jemi, duke mos pasur frikë askënd në rrugë të Allahut". (Buhariu, Muslimi).

7. Ajsheja radijallahu anha, ka thënë: "Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, kur bënte ndonjë vepër e bënte të qëndrueshme, kur e zinte gjumi gjatë natës apo sëmurej, ditën

i falte dymbëdhjetë rekate. Por, asnjëherë nuk e kam parë Resulullahun, salallahu alejhi ue selem, të falet tërë natën deri në mëngjes e as të agjërojë ndonjë muaj të plotë, përveç në Ramazan". (Muslimi).

Prej fjalëve të dijetarëve lidhur me qëndrueshmërinë kemi zgjedhur fjalën e Hasan Basriut: "Pasha atë që nuk ka të adhurar tjetër me të drejtë, praktika e sunetit është mes dy ekstremeve, bëhuni të qëndrueshëm në të - Allahu ju mëshiroftë -. Praktikesit e sunetit kanë qenë pak në të kaluarën, por edhe në të ardhmen do të jenë pak, ata janë ata të cilët nuk shkuan me salltanetxhitë në salltanetet e tyre, e as me bidatxhitë në bidatet e tyre. Ata janë të qëndrueshëm në sunetin e Resulullahut, salallahu alejhi ue selem, derisa ta takojnë Zotin e tyre. Kështu pra, edhe ju bëhuni, Allahu ju ndihmoftë".

Disa dobi të qëndrueshmërisë:

1. Është argument i besimit të plotë dhe mbështetjes së fortë në Allahun.

2. Është argument i shpirtit të fortë dhe trimërisë.

3. E vërteta nuk mund të përhapet pa këtë cilësi, e as e kota nuk mund të zhduket pa këtë cilësi.

4. Është argument i dashurisë së thellë ndaj akidesë, durimit gjatë përhapjes së saj dhe mundimeve të ndryshme deri në vdekje.

5. Muslimanit i jep guxim për të bërë xhihad.

6. Qëndrueshmëria është nga rruget e qeta drejt xhenetit.

7. Qëndrueshmëria është pasim i Resulullahut, salallahu alejhi ue selem.
Omer Berisha

Çfarë mbjellë atë do korrësh

Në qoftë se nuk tenton ta ndërrosh dhe përmirësosh sjelljen tënde, detyrohesh që gjithnjë të kënaqesh me rezultatet e njëjta!

Veprimet që do të na ndihmojnë ta fitojmë kënaqësinë e All-llahut:

1. Filloje ditën me faljen e namazit të sabahut, ndërsa sipas mundësive në xhemat.

2. Mëso/lexo për çdo ditë Kur'anin e Madhëruar me kuptim dhe entuziazëm.

3. Në qoftë se dikush të ofendon, apo të thotë diçka që nuk të përgjigjet, mos iu përgjigj, lute All-llahun që ta falë atë.

4. Kur të të kaplojë hidhërimi, ndërro pozitën - ulu apo shtrihu. Lute Allahun, xhel-le shanuhu, për mbrojtje nga shejtani, mundohu t'i përkushtohesh gjërave të dobishme dhe pozitive.

5. Kur të jesh i gëzuar, gëzimin ndaje me shokët, ndërsa kur shokët e tu të jenë në dhembje dhe të dëshpëruar, ngushëlloji.

6. Kur të të ndodhë ndonjë ligësi apo e pakëndshme, kuptoje atë si sprovë, e cila do të ndihmojë në përvojën dhe forcimin tënd.

7. Dashuroji ata që dashurinë e vete ndaj Allahut e shfaqin pa ngurrim.

8. Në qoftë se biseda është e dobishme për ty dhe të tjerët - bisedo, në të kundërtën më mirë hesht.

9. Kur të takohesh me të tjerët, buzëqesh, falua dhe mos u bë hakmarrës.

10. Mos harro të rekreacionin, shëtitjen, luajtjen dhe kënaqjen me familjen dhe shokët, mirëpo asnjëherë mos e harro kujtimin e All-llahut.

11. Bëhu i dëgjueshëm ndaj princërve, përqafoji, puthua dorën dhe gëzoji me dhurata.

12. Kur njerëzit të të kritikojnë për sjellje të caktuara, verifiko a janë ato veprime që kënaqin All-llahun e Madhëruar. Nëse po, injoro kritikën dhe kujto se Pejgamberi, alejhis-selam, dhe sahabët duruan për shkak të qëllimeve më të larta që kishin.

13. Mos lejo që fama të të bjerë në kokë. Ajo nuk është e përhershme dhe shpesh sjell më tepër dëm se sa dobi.

14. Askënd mos e shih nga lartë, me kryelartësi, askënd mos e nënçmo, ngase ai mund të jetë më i mirë se ti në Sy të All-llahut.

15. All-llahu le të të jetë gjithnjë në vend të parë, ndërsa gjërat tjera harmonizoj me këtë.

Përgatiti: Nadira Agiq / Përktheu: Ebu Jasin / Redaktura: Albislam

Këshilla motrave në lidhje me internetin

Po qe se, tanimë janë aktive në rrugën e thirrjes Islame përmes internetit, do t'i këshilloja motrat e respektuara që të jenë sa më shumë të lidhura mes vete, ashtu që të bashkëtojnë në atë turbullirë të madhe dhe të paqetë ku do t'i këmbëjnë përvojat e fituara, të ndihmohen mes vete, ngase njeriu është i dobët kur është i vetëm mirëpo kur është në shoqëri, është i fortë!

All-llahu, xhel-le sha'nuhu, thotë: "Pasha kohën! Nuk ka dyshim se njeriu është në një humbje të sigurt. Me përjashtim të atyre që besuan, që bënë vepra të mira, që porositën njëritjetrit t'i përmbahen të vërtetës dhe që këshilluan njëritjetrit të jenë të durueshëm." (El Asr)

Shënohet nga Imam Taberani në veprën "Mu'xhemul-Evsat" dhe nga Bejhekiu, në veprën "Shuabul-Iman" nga sahabiju Ebu Mulejke ed-Darimiu, radijallahu anhu, i cili thotë: Kur të takoheshin dy shokë të Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, nuk do të ndaheshin derisa njëritjetrit t'ia lexonte suren el-Asr, mandej do të jepnin selam." (El-Derr el-Menthur, 8/621)

Theks të veçantë bëj në atë që motrat në internet të merren vetëm

me botën e gjinisë femërore, dhe që thirrjen Islame dhe këshillimin ta drejtojnë vetëm në atë adresë; t'u mundësojnë njoftim të gjithanshëm dhe mësim përmes internetit, që mund të kryhet rrugës indirekte, nga shkakut se kontaktet e drejtpërdrejta nganjëherë mund të shkaktojnë refleksion, meqë ai që jep këshillë menjëherë merr pozicionin e epërm, ndërsa tjetri atë të poshtmin. Duke marrë parasysh gjithë këtë, i këshilloj vëllezërit dhe motrat, t'i evitojnë të gjitha ato gjëra që i largojnë nga kënaqësia e Allahut të Madhërishëm.

Ndaj, komunikoni në mënyrë të bukur, të butë dhe bëhuni të durueshëm. Lus Allahun, xhel-le sha'nuhu, që të gjitha motrat t'i ndihmojë dhe shpërblejë me mirësitë më të bukura.

Ja edhe disa këshilla të cilat insha-all-llahu do t'ju bëjnë dobi në rrjet, do t'u kristalizojnë qëllimet tuaja, dhe do t'ua tërheqin vërejtjen në kurthet të cilat mund të bëhen nga qëllimkëqinj-të dhe nga ata që nuk duan kënaqësinë e All-llahut, subhanehu ve tealal!

Ndaj, bëhuni të kujdesshëm vëllezër dhe ju motra të nderuara!

E para: Kur muslimani ta dëgjojë ezanin, nuk duhet asgjë ta pengojë që t'i përgjigjet thirrjes. All-llahu i

Madhërishëm ka thënë: “(ajo dritë) Është në shtëpitë (xhamitë) që All-llahu lejoi të ngrihen, e që në to të përmendet emri i Tij, t'i bëhet lutje Atij mëngjes e mbrëmje. Ata janë njerëz që nuk i pengon as tregtia e largët e as shitblerja në vend për ta përmendur All-llahun, për ta falur namazin dhe për ta dhënë zeqatin, ata i frikësohen një dite kur do të tronditen zemrat dhe shikimet. (24:36-37)

E dyta: Interneti është mjet komunikimi, mirëpo ai në realitet paraqet shpatë me dy tehe. Muslimanët duhet ta shfrytëzojnë vetëm anën e mirë, atë që i bën dobi fesë së tij dhe jetës, dhe jo ta dëmtoj fenë dhe jetën e tij.

E treta: Është shumë me rëndësi që shfrytëzuesit e internetit t'i ruajnë sytë e tyre nga e ndaluara. Insertet e ndaluara janë arma e shejtanit të cilën ai e shfrytëzon, ashtu që prishë zemrat e muslimanëve duke u ofruar vetëm kënaqësinë e një çasti, pas së cilit pasojnë ndjenjat e pikëllimit dhe lodhjes së ndërgjegjes. Shikimi i të ndaluarës shkakton flliqjen e zemrës, shtrëngimin e gjoksit dhe largimin nga kënaqësia e Allahut. Gjithashtu, eviton shpirtin nga kënaqësia të cilat i fiton me respektimin e All-llahut. Ajo është arma e shejtanit me të cilin ai ua zbukuron mëkatit dhe luan me të ashtu si luan fëmija me topin.

E katërta: Mos lejoni që interneti t'ua “shkatërroj” kohën tuaj. E ajo ndodh kur me orë të tëra kaloni në

ueb faqe të ndryshme dhe grupe të ndryshme online. Ashtu ju e humbni kohën tuaj me vlerë. Kohën të cilën do t'ia kushtoniit familjes suaj, prindërve, fëmijëve, dhe punës me të cilën fitoni për ekzistencë tuaj dhe të familjes.

E pesta: Vizitoni më shpesh faqet islame. Vizitoni faqet përmes së cilave merrni informata të dobishme dhe të cilat ua zgjerojnë dituritë tuaja. Evitoni faqet që e dëmtojnë fenë dhe moralin, si dhe grupet të cilat përhapin përçarje dhe dyshime (fitne). Mos u lëshoni në polemika me armiq të islamit në qoftë se nuk keni njohuri të mjaftueshme, me të cilën do të kishit korrë sukses. Në ato raste kërkoni nga ata që kanë njohuri të merren me ato çështje.

E gjashta: Chat-i paraqet kurth edhe për mashkullin edhe për femrën; kurth i cili i drejton kah marrëdhëniet e ndaluara, marrëdhëniet të cilat zakonisht fillojnë si njoftim i thjeshtë, mandej përfundojnë me dëmtim të fesë dhe jetës.

E shtata: Ju ose jeni ai që kontrollon ose jeni nën kontroll. Nëse vëni internetin nën kontrollin tuaj, atëherë dobitë e tij mbizotërojnë dëmin e tij eventual. Atëherë interneti bëhet mirësi nga ana e Allahut, dhul xhelal. Ndërsa, nëse bini nën kontrollin e tij, atëherë ua megjullon me llastim dhe kënaqësi momentale, ua vjedh kohën, të hollat dhe u largon nga obligimet

që keni ndaj familjes dhe të afërmeve.
Do të bëheni pre, ndërsa këtë nuk e

vëreni. Shpëtoni nga kjo kurth para
se të humbni dhe të jetë vonë.

Selman el-Avdee / Përktheu: Ebu Jasir
Redaktura: O.B.

Udhëzime për prindërit dhe fëmijët

Familja është epiqendra e shoqërisë myslimane. Në islam, jeta familjare është e bazuar në sakrificë, besnikëri dhe bindje. Si islami i shikon marrëdhëniet familjare?

“Dhe nga faktet (e madhërisë së) e Tij është që për të mirën tuaj, Ai krijoi nga vetë lloji juaj palën (gratë), ashtu që të gjeni prehje te ato dhe në mes jush krijoi dashuri dhe mëshirë. Në këtë ka argumente për njerëzit që mendojnë”. [er-Rum: 30:21]

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, gjithashtu ka thënë: “Më të mirët nga ju janë ata që janë më të mirët për familjet e tyre dhe unë jam më i miri nga ju për familjen time”.

Pejgamberi, salallahu alejhi ue sel-lem, gjithashtu tha: “Vetëm ata të këqijtë i abuzojnë ato (gratë) dhe të ndershmit janë ata që i nderojnë ato”.

Përsa i përket statusit të nënës në islam, kur dikush e pyeti Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, se cili e meritonte shoqërimin më të mirë, ai u përgjigj: “Nëna Jote, Nëna jote, Nëna jote dhe pastaj Babai yt”.

Kur’ani i referohet marrëdhënieve midis prindit dhe fëmijës në katër

vende. Përpara se të kërkohet që fëmijët të jenë të mirë dhe besnik ndaj prindërve të tyre, prindërit janë të porositur t’i rrisin ata me kujdes të madh dhe të bëjnë detyrën e tyre përpara se t’ju kërkohen të drejtat e tyre: “Ne i patëm dhënë Llukmanit mençuri të përsosur (e i thamë): Të falënderosh All-llahun, e kush falënderon, e Mira e atij falënderimi i takon atij, e kush refuzon (edhe ai e ka për vete), në të vërtetë, All-llahu nuk ka nevojë (për falënderimin e tij) pse Ai vetë është i Lavdishëm. (përkujtoju popullit tënd) Kur Llukmani duke e këshilluar, birin e vet, i tha: “O djali im, mos i përshkruaj All-llahut shok, sepse idhujtaria është padrejtësi më e madhe!” Ne njeriun e kemi urdhëruar për (sjellje të mira ndaj) prindit të vet, sepse nëna e vet atë e barti me mund pas mudi dhe pas dy viteve ia ndau gjirin. (e porositëm) Të jesh mirënjohës ndaj Meje dhe ndaj dy prindërve tu, pse vetëm te Unë është kthimi juaj. E nëse ata dy, tentojnë që ti të më përshkruash Mua shok, për çka ti nuk ke kurrfarë fakti, atëherë mos i respekto ata, por në

çështjet e jetës së kësaj bote, duhet të kesh mirëkuptim ndaj tyre, e ti ndiqe rrugën e atij që është i kthyer kah Unë, mandej kthimi juaj është te Unë, e Unë do t'ju njoftoj për atë që keni punuar. O djali im, s'ka dyshim se edhe ajo (vepra) që peshon sa kokrra e lirit, e të jetë e fshehur në rrasë guri, ose në qiej apo në tokë, All-llahu do ta sjellë atë, se All-llahu është i butë dhe hollësisht i informuar. O djali im, fale namazin, urdhëro për punë të mira, e ndalo nga të këqijat, përballo me durim çdo gjë që të godet, vërtet, këto janë nga çështjet më të preferuara. Dhe mos shtrembëro fytyrën tënde prej njerëzve, mos ec nëpër tokë kryelartë, se All-llahu nuk e do asnjë mendjemadh e që shumë lavdërohet. Të jesh i matur në ecjen tënde, ule zërin ënd, se zëri më i egër është zëri i gomarit". [Llukman 31:12-19]

Ajetet e sipërme i ofrojnë prindërve muslimanë udhëzime se si t'i edukojnë fëmijët e tyre. Injorimi i këtyre udhëzimeve mund të rezultojë në rebelim dhe urrejtje nga fëmijët e tyre.

Të drejtat e prindërve ndodhen në ajete të ndryshme në Kur'an:

"Zoti yt ka dhënë urdhër të prerë që të mos adhuronit tjetër pos Tij, që të silleni në mënyrë bamirëse ndaj prindërve. Nëse njërin prej tyre, ose që të dy, i ka kapur pleqëria pranë kujdesit tënd, atëherë mos u thuaj atyre as "of - oh", as mos u bë i vrazhdë ndaj tyre, po atyre thuaju

fjalë të mira (të buta respektuese). Dhe në shenjë mëshire shtrije pranë tyre krahun përulës e respektues dhe thuaj: "Zoti im! mëshiroi ata dy, sikurse më edukuan mua kur isha i vogël". Zoti juaj e di më së miri atë që keni në shpirtin tuaj. Nëse keni qëllime të mira, vërtet Ai u fal atyre që pendohen". [Isra 17:23-25]

Këto urdhra kur'anore qartësisht tregojnë që marrëdhëniet myslimane, prindër-fëmijë janë të bazuara mbi besimin tek Allahu, duke qenë të vetëdijshëm se Ai shikon çfarëdo që ne bëjmë dhe duke ditur se ne i japim llogari Atij edhe madje për mosrespektimin e tyre nga zemërimi.

Në referencën e tretë të kësaj marrëdhënieje, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: "Ne e urdhëruam njeriun t'u bëjë mirë prindërve të vet, ngase nëna e vet me mundim e barti dhe me vështirësi e lindi, e bartja e tij dhe gjdhënia e tij zgjat tridhjetë muaj (e ai vazhdon të jetojë) derisa të arrijë pjekurinë e vet dhe kur t'i mbush dyzet vjet ai thotë: "Zoti im, më inspiro mua që të falënderoj për të mirën tënde që ma dhurove mua dhe prindërve të mi, që të bëj vepra të mira që i pëlqen Ti dhe m'i bën të mirë pasardhësit e mi, unë pendohem te Ti dhe unë jam me myslimanët. Të tillët janë ata që Ne ua pranojmë në mënyrë më të mirë atë që punuan, ua kapërcejmë të këqijat e tyre duke i radhitur me banuesit e Xhenetit. (Ky

është) Premtim i vërtetë që u është premtuar”. [el-Ahkaf 46:15-16]

Kur’ani pastaj i kthehet kategorisë së fëmijëve, ata të cilët janë mosbesimtarë dhe kështu mosmirënjohës ndaj prindërve të tyre: “E ai që prindërve të vet u thotë: “Oh, për ju!, a më premtoni mua se do të ringjallet, kur sa e sa gjenerata kanë kaluar para meje (e nuk u ringjallën)?” E ata të dy e lusin Allahun ta udhëzojë (duke i thënë atij) “I mjeri ti, besoj, se premtimi i Allahut është i saktë!” po ai thotë: “Kjo nuk është tjetër vetëm se legjendë e të lashtëve!” [el-Ahkaf, 46:17]

Duke komentuar mbi këtë sjellje, Allahu thotë: “Ata janë të tillë, kundër të cilëve ka marrë fund vendimi (të jenë banues të zjarrit) si në popujt nga xhindët dhe njerëzit që kaluan para tyre, sepse ata ishin të humbur. E, secilit sipas veprave që i bënë, i takon shkalla, e shpërblimi për veprat

e tyre do t’u plotësohet e nuk u bëhet padrejtë”. [el-Ahkaf 46:18-19]

Në referencën e katërtën dhe të fundit, Allahu thotë: “Ne e kemi obliguar njeriun me punë të mira ndaj prindërve të vet, e nëse ata të dy përpiqen të shpijnë ty që të më përshkruash Mua shok (zot tjetër) për çka ti nuk di asgjë, atëherë ti mos i respekto ata. Kthimi juaj është te Unë, e Unë do t’ju njoftoj për atë që keni vepruar”. [el-Ankebut 29:8]

Ky ajet i referohet prindërve jobesimtarë të cilët përkundër mosbesimit të tyre, ende kanë të drejtën e bindjes nga fëmijët e tyre myslimanë në të gjitha çështjet, përveç rebelimit kundër Allahut.

Pra, lumturia dhe prosperiteti familjar do të arrihet vetëm nëse prindërit dhe fëmijët i përkushtohen udhëzimeve të mësipërme kur’anore, i vetmi udhëzim, që është provuar si i suksesshëm.

Muhammed el-Sherif /Përktheu: Ammar Ardit Kraja
Redaktura: O.B.

Dijetarët dhe mendimtarët

Shejh Hasenejn Mahluf (myftiu që i hidhëronte politikanët)

Njëri prej dijetarëve të mëdhenj të Az'harit. Dijetarët e vendit të tij asokohe (fshati Beni Adij), si Ali Ahmed El Adevi, Ebul Berekat Ed Derdir dhe Muhammed Kitta El Adevi ishin të njohur me shërbimin e tyre që ia bënin trashëgimisë Islame dhe Islamit në përgjithësi.

Me aspirata të larta dhe vullnet të madh filloi studimet që dalë ngadalë të arrijë gradën e dijetarit që përmendej dhe reformatorit që merrej më çështje madhështore. Atij iu besua puna e themelimit të bibliotekës të Az'harit, ashtuqë librat që ishin të shpërndara nëpër xhami i tuboi, i rradhiti dhe i klasifikoi duke e përpiluar edhe indeksin e bibliotekës.

Ishte inspektori i parë shkencor pranë Az'harit, anëtar i më i ri në Këshillin e lartë të universitetit që më vonë të bëhet prorektor i të njëjtit.

Shejh Hasenejn Muhammed Hasenejn lindi më 16 Ramazan të vitit 1307 H (6/Maj/1890) Mahluf. Prej moshës gjashtë vjeçare deri në moshën dhjetë vjeçare përfundoi mësimin e Kur'anit përmendësh para mësuesit Muhammed Ali Halef El Husajni. Para mësuesit të njëjtë ai i mësoi edhe rregullat e texhvidit, kiraetet

dhe rregullat e gjuhës arabe. Gjatë studimit në institutet e universitetit Az'har pati fatin të mësojë para dijetarëve të mëdhenj si Abdullah Draz, Jusuf Ed Dexhevi, Muhammed Behit El Muti'i, Ali Idris, El Bejdexhevi etj. Kur u hap instituti për Kada (drejtësi) iu nënshtua provimit të vështirë pranues të cilin e kaloi me një numër të vogël të studentëve. Në vitin 1332 H (1914) diplomoi pas provimit të vështirë para komisionit në mesin e të cilëve ishin edhe dijetarët: Selim El Bishri (Shejhi i Az'harit) dhe Bekri Es Safedi (myftiu i Egjiptit). Provimi zgjaste deri më gjashtë orë për një student dhe ai që të njëjtin e kalonte atë e meritonte.

Pas diplomimit Hasenejini punoi si ligjërues në një periudhë dy vjeçare që në vitin 1334 H (1916) të emërohet në postin e gjyqtarit në qytetën Kana. Pasi që kaloi nëpër disa qytete, emërimi i fundit ishte kadi në Gjykatën e përgjithshme në qytetin Aleksandri në vitin 1360 H (1941). Pas postit inspektor në ministrinë e drejtësisë dhe gjykatës suprem erdhi koha kur në vitin 1365 H (1946) u emërua në postin e Myftiut për tërë Egjiptin. Gjatë ushtrimit të postit

Myfti u zgjodh edhe anëtar në Këshillin e Dijetarëve të mëdhenj. Ishte edhe kryetar i komisionit për fetva pranë Az'harit si dhe njëri prej themeluesve të Rabita-së. Ka marrë pjesë në themelimin e Universitetit Islamik në Medinë si dhe në Këshillin e Lartë të Drejtësisë në Arabinë Saudite.

Me fetvatë e tij i shpalli luftë komunizmit dhe ateizmit i cili asokohe kishte filluar të merr hov në Egjipt. Pas revolucionit në vitin 1952 prej tij u kërkua të shpallë fetva që socializmin e paraqet si dukuri fetare, gjë kjo të cilën ai e refuzoi duke thënë se nuk ekziston gjë që quhet socializëm Islam dhe se Islami si fe thërret në drejtësi, barazi dhe solidaritet me ajete të shumta që nuk kanë lidhje me ideologjinë e Marksit dhe Engelsit.

Kjo fetva shkaktoi armiqësi të hapur ndaj tij prej njerëzve që ishin me pushtetin. Gazetat u ndaluan nga botimi i teksteve që ai i shkruante ku shpaloste falsifikimet dhe nxjerrte në shesh të vërtetën. Gjendja e tij vazhdoi kështu deri sa bëri hixhret në Arabinë Saudite ku gjeti strehim dhe siguri.

Angazhimi i tij si myfti dhe gjykatës nuk i la shumë kohë që të merret me shkrim. Fetvatë e tij, që i morën shumicën e kohës, janë një pasuri e madhe për lëmin e fikhut dhe lëmit e tjera fetare. Përmbledhjen e tyre ai e botoi në dy vëllime të mëdha.

Është autor edhe i shumë libërthave që flasin për probleme shoqërore dhe për zgjidhjen e tyre në pajtim me parimet e lehta dhe ta qarta të fesë Islame.

Pasi që shumë herë është pyetur për kuptimin e ajeteve Kur'anore vendosi të përpilojë librin që shpjegon fjalët e rralla arabe me disa fjalë më të njohura. Libri quhet "Kelimatul Kur'an" që është pjesë e gati të gjithë bibliotekave fetare. Shkroi libër në të cilin shpjegoi se ceremonitë që bëhen dyzet ditë pas vdekjes janë risi që nuk ka bazë në fe: "

" . Në librin

në fjalë përmenden edhe veprimet që i bëjnë dobi të vdekurit e që kanë bazë në fe.

Titujt e librave tjerë që i shkroi janë:

1. "

"

2. "

"

3. "

"

4. "

"

5. "

"

6. "

" Redakturë

7. "

"

Redakturë

8."	"	Shpërblimin i mbretit Fejsal për shërbim të Islamit në vitin 1403 H (1983)
Redakturë		Jeta e tij e gjatë në shërbim të Islamit përfundoi më 19 Ramazan të vitit 1410 H (15/Prill/1990) All-llahu e mëshiroftë me mëshirën e tij të gjerë.
Për punën e tij të palodhshme disa herë u dekorua:		
Dy herë me titullin më të lartë shkencor.		
Dekorimin shtetëror për shkenca shoqërore në vitin 1402 H (1982)		Përktheu: Talha Kurtishi

Nxitja e islamit në punimin e tokës dhe mbjelljes

Në këtë temë ka shumë hadithe. Do t'i përmendi prej tyre sa ka mundësi:

-Enesi thotë se Pejgamberi sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem ka thënë:

"Çdo musliman që mbjellë ndonjë fidan, apo mbjellë ndonjë farë, e prej saj hanë shpendët, njerëzit, apo shtazët, ajo do të jetë për të lëmoshë". (Buhariu, Muslimi dhe Ahmedi).

-Nga Xhabiri transmetohet (merfu' —zinxhir i plotë) se Resulullahu, salallahu alejhi ue selem, ka thënë: "Çdo musliman që mbjellë ndonjë fidan, do të jetë lëmoshë e gjithë që do të hahet nga ajo, po edhe çka do të vidhet nga ajo do të jetë sadaka, po edhe çka do hanë egërsirat do të jetë sadaka, po edhe çka do të hanë zogjtë do të jetë sadaka, po edhe që thyejnë nga degët e saja (për nevojat e tyre) do të jetë sadaka deri në Ditën e Kijametit. (Muslimi)

-Nga Enesi radijall-llahu anhu transmetohet se Pejgamberi sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem ka thënë: "Nëse ndodh Kijameti e në dorën e ndonjërit prej jush ka fidan të hurmës, nëse mundet ta mbjellë para se të ndodhë (kijameti) le ta mbjellë". (Ahmedi)

Nuk ka hadithe tjera që tregojnë për nxitjen e mbjelljes.

Nuk ka më qartë se këto hadithe fisnike që tregojnë nxitjen për tu punuar toka, sidomos hadithi i fundit, sepse në të ka nxitje të madhe për ta shfrytëzuar gjasën e fundit të jetës për të mbjellë që pas vdekjes së tij të kenë dobi njerëzit tjerë. Kështu atij do t'i rrjedh shpërblimi, i regjistrohët sadakaja deri në Ditën e Gjykimit. Buhariu ka titulluar në Librin e tij "El-Edebul-Mufred" për këtë hadith titullin "Përpunimi i pasurisë", pastaj ka transmetuar nga Harith ibën Lekit se ka thënë: "Një njeriut nga ne kur i patë pjellë pela e ka therur (mazin) dhe thoshte: (a thua vallë) unë (do të) jetoj për të hipur këtij? Më pas na ka arritur letra e Omerit (në të cilën shkruante): Përmirësohuni në atë që u ka furnizuar All-llahu, se në këtë çështje ka gara. Senedin e ka sahih.

Sqarim: Harith ibn Lekiti tregon në këtë hadith se ai njeriu e ka therë mazin se ka qenë vet i moshuar e nuk do të arrijë të bëhet mazi kalë për t'i hipur. Mirëpo kur e ka marrë vesh Omeri radijallahu ahu, i ka dërguar lëter me të cilën i këshillon

që t'i kultivojnë edhe pse nuk arrijnë vet t'i shfrytëzojnë se për të ka shpërblim, nëse pas tij e shfrytëzon dikush tjetër. (Përkthyesi)

Poashtu e ka transmetuar me sened sahih nga Davudi se ka thënë: më ka thënë mua Abdull-llah ibën Selami: "Nëse dëgjon për Dexhallin se ka dalë, a ti ke fidan që do ta mbjellësh mos nguro për ta mbjellë, se njerëzit pas tij do kenë jetë akoma".

Ky Davudi është i biri i Ebu Davud El-Ensariut. Hafidhi për të ka thënë: Makbul (i pranuar).

Transmeton edhe Ibën Xheriri nga Ummarete ibën Huzejme ibën Thabit se ka thënë: "E kam dëgjuar Omer ibën Hatabin duke i thënë babait tim: Çka të ndalon ta mbjellësh tokën tënde? A babai im i tha atij: Unë jam plak në moshë e vdes nesër. Omeri i tha: insistoj që ta mbjellësh. E pastaj, vetë e kam parë Omer ibën Hatabin duke mbjellë me dorën e tij së bashku me babanë tim)).

Për këtë shkak disa nga sahabët e kanë konsideruar atë që e punon tokën si punëtorë nga punëtorët e Allahut të Lartmadhëruar.

Transmeton Buhariu në "El-Edebul-Mufred" nr. 448 nga Nafi' ibën Asim se e ka dëgjuar Abdull-llah ibën Amrin, i ka thënë një birit të vëllaut të vet, i cili po dilte nga kopshti: A po punojnë punëtorët (argatët) e tu? Ai tha: Nuk e di. I tha: po të ishe nga thekifët (i mprehur – i kujdesshëm), do ta dije se çfarë punojnë argatët. Pastaj u kthye nga ne, dhe tha:

"Njeriu kur të punojë me argatët e vet në shtëpinë e tij (herë tjetër transmetusi ka thënë: "... në pasurinë e vet ..."), bëhet punëtorë nga punëtorët e All-llahut të Lartmadhëruar". Senedin e ka hasen.

Kopshti i përmendur në ether* ka qenë i Amër ibn Asit në Taif. Si duket atë ua ka lënë në trashëgim bijve të vet.

Tranmeton Ibën Asakir në "Tarih" 13/ 264/ 2 me sened sahih nga Amër ibën Dinar, ka thënë: "Amër ibën Asi ka hyrë në një kopsht në Taif që quhej Veht. Aty kishte një milion hunjë. Ç'do hu e ka blerë nga një dirhem)).

Hunjtë i ka pasur për ta mbajtur hardhinë e rrushit.

Buhariu ka titulluar në Sahihun e tij për dy hadithet e para kapitulin:

"Vlera e mbjelljes që hanë nga ajo"

Ibn Mundhiri ka thënë: Buhariu ka bërë me shenjë kah lejimi i mbjelles, se ai që ndalon siç ka ardhur nga Omeri, nënkuptohet se nëse e angazhon nga lufta (xhihadi) apo gjëra tjera më prioritare.

* Ether: Hadith apo fjalë nga sahabët.

(Sisiletu El-Ehadith Es-Sahih f: 37)

Muhamed Nasirudin El-Albani

Përshtati A. Sh. Tanusha

Pyetje dhe përgjigje

Mbulesa

Numri: 237

Pyetja: SELAMU ALEJKUM, Cilat janë ato masa që duhet të merr mashkulli gjegjësisht burri në raport me gruan kur është në pyetje mbulesa, d.m.th. cilat janë ato masa të lejuara dhe cilat janë të obliguara.

Përgjigjja: E Falënderojmë All-llahun, kurse paqë dhe bekimi qofshin mbi Muhammedin alejhisselam.

Es-selamu alejkum ve rahmetull-llahi ve berekatuhu

Vëlla i nderuar!

Prej gjërave të ndaluara të cilat janë përhapur në meset e muslimanëve është edhe mosmbulesa me mbulesë Islame, hixhab ose havale.

Nëse një burrë ka qenë i paudhëzuar dhe pastaj është udhëzuar e dëshiron ta mbulon me mbulesë gruan e tij, ai duhet të fillojë nga kjo:

1- Ta nxitë në njohje të Islamit nga leximi dhe të bindet në këtë fe.

2- Të fillon ta fal namazin rregullisht, sepse ky obligim i paraprin mbulesës. Nëse fal namaz, mund të vjen edhe të mbulesa, mirëpo nëse mbulohet nuk domethene patjetër se mund të vjen edhe deri te namazi.

3- Ta këshillosh në emër të All-llahut që të mbulohet se kjo është shenjë e besimtares së devotshme dhe e asaj që e respekton All-llahun, i cili i ka dhuruar çdo të mirë. Ta frikësosh nga zjarri i xhehenemit nëse nuk mbulohet dhe ta përgëzosh me xhennet nëse i nënshtrohet fesë së All-llahut, mes të cilave është edhe mbulesa.

4- T'i mundësosh të shoqërohet me gra të ndershme muslimane, të cilat do t'i tregojnë lehtësinë e këtij hapi. Duke bërë vizita familjare me ata musliman që i kanë gratë e mbuluara e sidomos ato gra që janë mbuluar së shpejti.

5- Lutja drejtuar All-llahut që ta udhëzon në rrugën e Tij këtë grua.

6- E fundit dhe me kujdes, duhet kërcënuar me ndarje nëse ajo nuk i nënshtrohet këtij urdhri hyjnor. Mirëpo këtë siç thash me kujdes dhe me masë.

All-llahu e di më së miri.

Bekir Halimi,

Numri: 316

Pyetja: A është e lejueshme që gruaja të zbulohet para vëllezërve apo kushërinjve të burrit të saj dhe a lejohet që të flejë djali së bashku me nënën ose motrën e tij, pasi ka arritur moshën e pjekurisë seksuale?

Përgjigjja: Së pari: Nuk i lejohet gruas që të zbulohet para vëllezërve apo kushërinjve të burrit të saj, edhe nëse ata janë njerëz të mirë dhe të devotshëm, sepse Allahu i Madhëruar i ka përcaktuar ata meshkuj, para të cilëve i lejohet gruas që të zbulohet; vëllezërit e burrit të saj nuk bëjnë pjesë aty: "Ato nuk duhet t'ua shfaqin bukurinë e tyre, askujt tjetër përveçse burrave të tyre, baballarëve të tyre, baballarëve të burrave të tyre, djemve të burrave të tyre, vëllezërve të tyre, djemve të vëllezërve të tyre, djemve të motrave të tyre, grave të tyre, robërshave që kanë në pronësinë e tyre, shërbëtorëve meshkuj që nuk ndjejnë nevojë për femra, apo fëmijëve që nuk e kanë arritur moshën e pjekurisë." (24:31)

Në ajetin e mësipërm, Allahu i Madhëruar nuk ka bërë dallim mes të devotshmëve dhe jo të devotshmëve, me qëllim që të ruhet nderi i muslimanëve dhe të bllokohen të gjitha rrugët që të shpien nga e keqja dhe imoraliteti. Një herë, kur u pyet për vëllanë e burrit, Profeti (paqja qoftë mbi të) tha: "Vëllai i burrit është si vdekja."

Së dyti, fëmijët meshkuj kur hyjnë në moshën e dallueshmërisë, d.m.th. kur të mbushin 10 vite ose pak më tepër, nuk duhet të lihen të flenë me nënën ose motrat e tyre në të njëjtin shtrat, pasi në këtë mënyrë mbyllen rrugët e së keqes dhe mënjahen pasojat e parashikimeve që mund të vijnë prej kësaj gjëje. Profeti (paqja qoftë mbi të) ka thënë: "Urdhëroni fëmijët që të falin namazin, kur të mbushin 7 vite dhe rrihni (nga pak, nëse nuk falen rregullisht) pasi të mbushin 10 vite e ndani në shtrat (në këtë moshë)." Gjithashtu, Allahu i Madhëruar ka urdhëruar që fëmijët, të cilët nuk e kanë arritur akoma moshën e pjekurisë seksuale, të kërkojnë leje për të hyrë në dhomë, në tri kohë të caktuara: "O ju që keni besuar! Fëmijët që nuk kanë mbushur akoma moshën e pjekurisë seksuale dhe skllëverit tuaj duhet të kërkojnë leje (për të hyrë) prej jush në tri kohë: para namazit të sabahut, kur t'i hiqni rrobat tuaja në drekë dhe pas namazit të jacisë. Këto tri kohë janë avrete (kohë në të cilat ju duhet të jeni të kujdesshëm) për ju. Nuk bëni gjynah as ju e as ata, nëse hyjnë në kohëra të tjera (pa leje), sepse ju jetoni bashkë me njëri tjetrin (në të njëjtën shtëpi). Kështu jua sqaron Allahu argumentet. Allahu është i Ditur, i Mençur." (24:58)

Ndërsa fëmijët që e kanë mbushur moshën e pjekurisë seksuale, duhet të kërkojnë leje në çdo kohë, sepse Allahu i Madhëruar thotë: "Kur të arrijnë fëmijët tuaj pjekurinë, duhet të kërkojnë leje ashtu siç kërkojnë leje edhe ata që janë më

të mëdhenj (në moshë). Kështu jua sqaron Allahu argumentet e Tij. Allahu është i Ditur, i Urtë." (24:59)

Fëmijët që s'i kanë mbushur dhjetë vite mund të flenë me nënat apo motrat e tyre në të njëjtin shtrat, sepse ata nuk e kanë mbushur moshën e dallueshmërisë dhe në të njëjtën kohë kanë nevojë për kujdesin e më të mëdhenjve. Gjithashtu, edhe të rriturit e të dy sekseve mund të flenë në të njëjtën dhomë, nëse dihet që kjo gjë me siguri nuk mund të shkaktojë probleme.

Komisioni i Përhershëm,

Numri: 321

Pyetja: Jam një vajzë që jetoj në një familje, botëkuptimi i së cilës nuk ka asgjë të përbashkët me Islamin, ndaj kur vëra mbulesën filluan të tallen me mua e të më lënë në lojë, bile vajti puna deri atje sa më rrahën dhe më ndaluan që të dal nga shtëpia. Për këtë arsye, u detyrova që ta heq mbulesën dhe të vesh një fustan të gjatë. Si të veproj në këtë rast? A duhet ta braktis shtëpinë, duke pasur parasysh se nuk di ku të shkoj?

Përgjigjja: Kjo pyetje përfshin dy çështje:

E para: Qëndrimi i kësaj familjeje ndaj vajzës së tyre është me të vërtetë jonjerëzor, pasi këtë gjë mund ta bëjnë vetëm njerëzit injorantë që nuk e dinë të vërtetën, ose njerëzit mendjemëdhenj të cilët e dinë të vërtetën por nuk e duan atë. Mbulesa e femrave muslimane nuk duhet të shihet si një e metë apo mangësi, përkundrazi ajo është pastërti, dëlirësi dhe njëkohësisht refuzim i degjenerimit të botës së rreme të jobesimtarëve. Ata nuk kanë asnjë të drejtë që të sillen në këtë mënyrë, sepse njeriu është i lirë që, brenda kufijve dhe rregullave të përcaktuara nga Islami, të bëjë atë që i duket më e arsyeshme. Vendosja e mbulesës nuk është thjesht një zakon i trashëguar. Ajo është diçka e urdhëruar nga Allahu dhe i Dërguari i Tij. Nëse familja e saj e bën këtë gjë, duke ditur të vërtetën, atëherë faji dhe njëkohësisht dënimi i tyre është akoma më i madh. Një prej dijetarëve thotë: "Nëse ti nuk di diçka, atëherë kjo është fatkeqësi për ty. Por nëse ti e di dhe nuk e zbaton, atëherë fatkeqësia është edhe më e madhe."

E dyta: Në pyetjen e saj vajza thotë se është e detyruar që të heqë mbulesën. Detyra e saj është që t'i frikësohet Allahut, d.m.th. t'i zbatojë urdhrat e Tij, me aq sa ka mundësi. Pra, nëse ka mundësi që ta vërë mbulesën pa e kuptuar njerëzit e familjes së saj, le ta vërë atë, por nëse ata e rrahin dhe e detyrojnë me forcë që ta heqë, atëherë ajo nuk merr gjynahe nëse nuk e vendos, sepse Allahu i Madhëruar thotë: "(Dënimi i takon) atij që e mohon Allahun, pasi ka besuar njëherë, me

përjashtim që atij që detyrohet me forcë (që ta zbulojë Atë), ndërsa zemra e tij prehet në besim. Ata që ia hapin zemrën mosbesimit, do t'i kapë zemërimi i Allahut dhe do të kenë një dënim mjaft të madh." (16:106); "Nuk merrni gjynahe për atë gabim që e keni bërë (pa dashje), por për atë që zemrat tuaja e bëjnë qëllimisht. E Allahu është Falës dhe Mëshirues." (33:5)

Nëse familja e saj nuk arrin të kuptojë qëllimin e vënies së mbulesës, por vazhdon që të këmbëngulë me kokëfortësi në të veten, atëherë duhet të dijë se detyra e besimtarëve është që t'u binden urdhreve të Allahut dhe të Dërguarit të Tij, pavarësisht nëse arrijnë të kuptojnë qëllimin (urtësinë) e tyre, sepse bindja ndaj Allahut është qëllim në vetvete. Për këtë arsye Allahu i madhëruar thotë: "Kur Allahu ose i Dërguari i Tij vendosin për një çështje, atëherë asnjë besimtar apo besimtare nuk ka të drejtë që të zgjedhë (sipas dëshirës së tij personale) diçka tjetër që bie në kundërshtim me vendimin e tyre. E kush i kundërvihet Allahut dhe të Dërguarit të Tij, është larguar shumë larg nga e vërteta." (33:36)

Kur u pyet se përse gruaja me menstruacione duhet të zëvendësojë vetëm ditët e lëna nga agjërimi i Ramazanit e jo namazet, Aishja, e shoqja e Profetit, u përgjigj: "Kur na vinin menstruacionet, Profeti (paqja qoftë mbi të) na urdhëronte që (pas mbarimit të tyre) të zëvendësonim vetëm agjërimin e jo namazet." Nga përgjigja e Aishes kuptojmë se qëllimi apo shkak i mos kompensimit të namazeve të lëna ishte vetëm urdhri i Profetit (paqja qoftë mbi të), ndaj ato ishin të detyruara ta zbatonin atë pa kundërshtimin më të vogël.

Zbulimi i femrave shkakton, -gradualisht- largimin e turpit dhe zhdukjen e virtyeteve të larta dhe moralit të pastër dhe, në të njëjtën kohë, ndikon në përhapjen e degjenerimit dhe në shtimin e gjynaheve, të cilat janë paralajmëruesit dhe treguesit e shkatërrimit të sigurt.

lbën Utthejmin,

(numri i pyetjeve është numri rendor i pyetjeve në ueb faqen Albislam.com)

Pendimi

40. Enes ibën Maliku transmeton se Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: “Allahu gëzohet më tepër kur robi i Tij pendohet se sa ndonjëri prej jush nëse do të kishte qenë në një shkretëtirë të madhe me devenë e tij, e ajo papritmas humbet, e mbi të ka patur të ngarkuar ushqimin dhe pijen e tij. (pasi që e kërkon) humbë shpresat se mund ta gjej, shkon dhe shtrihet nën hijen e një druri. Duke pushuar, papritmas sheh devenë që është kthyer pranë tij. E kapë atë për kapistrin e saj dhe nga gëzimi i madh thotë: o Allahu im, Ti je robi im kurse unë jam zoti yt, gabon për shkak gëzimit të madh.” (Buhariu dhe Muslimi)

Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Pendohuni të gjithë tek Allahu, o besimtarë në mënyrë që të gjeni shpëtim.” (Nur, 31), poashtu thotë: “O ju që keni besuar, pendohuni tek Allahu me një pendim të singertë.” (Tahrim, 8)

Pendimi (teube) gjuhësisht don të thotë: kthim, kurse qëllimi është: të kthehesh nga mëkati.

Disa dijetarë pendimin e definojnë si: keqardhje për mëkatet që i ka bërë në të kaluarën dhe kjo arrihet me dhimbjen që e ndien në vete, për atë është thënë: është zjarr në zemër dhe dhimbje në mëlçi.

Disa të tjerë e definojnë si: zëvendësimi i veprave të neveritura me vepra të lavdëruara.

Fjalët e selefit për pendmin e singertë janë të ndryshme, mirëpo rezultati është i njëjtë. Omer ibën Hattabi dhe Ubëj ibën K’abi kanë thënë: Pendimi i singertë është: të pendohet prej mëkatit e pastaj të mos kthehet në të ashtu siç nuk kthehet qumshti në gjë.

Hasan Basriu thotë: Të ndiej keqardhje për atë që ka kaluar, i vendosur për të mos kthyer në to.

Kelbij ka thënë: Të kërkoj falje me gjuhë, të ndiej keqardhje me zemër dhe të ndalet nga mëkatet me trup.

Kërkimi i faljes (elistigfar) ndonjëherë përmendet veçmas, ndonjëherë përmendet së bashku me pendimin. Nëse përmendet veçmas përfshinë edhe kuptimin e pendimit, njësoj sikur kur përmendet pendimi veçmas përfshin kërkimin e faljes. Pra pendimi përfshin kërkimin e faljes dhe kërkimi i faljes përfshinë pendimin, dhe secili term hyn në tjetrin kur përmenden veçmas. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Unë u thash: Kërkoni falje Zotit tuj se ai vërtet fal shumë; Ai ju lëshon nga qielli shi me bo-

llëk.” (Nuh, 10, 11) Kërkimi i faljes këtu përfshinë pendimin dhe kërkesën që Allahu ta falë, që t’ia fshij mëkatet dhe gjurmët e tyre, që ta mbrojë nga të këqijat sepse këto gjëra e pengojnë dënimin siç thotë Allahu, subhanehu ve teala: “Allahu nuk do t’i dënoj ata derisa ti (Muhamed) je në mesin e tyre dhe Allahu nuk do t’i dënojë derisa ata kërkojnë falje (istigfar).” (Enfal, 33), Allahu, subhanehu ve teala, nuk e dënon atë që kërkon falje, kurse sa i përket atij që ngul këmbë në mëkate dhe kërkon falje nga Allahu, kjo nuk është kërkim i faljes.

Kur këto dy terme përmenden së bashku, atëherë kuptimi i istigfarit është: Kërkimi i mbrojtjes nga e keqja që ka kaluar, kurse pendimi: kthimi tek Allahu, subhanehu ve teala, dhe kërkitimi i mbrojtjes nga veprat e këqia që mund të të ndodhin në të ardhmen, Allahu, subhanehu ve teala, tregon fjalët e Hudit alejhi selam: “O populli im, kërkon falje prej Zotit dhe pendohuni tek Ai, Ai ju lëshon shi me bollëk, dhe fuqisë tuaj i shton fuqi, e mos refuzoni e të bëheni mëkatarë.” (Hud, 52)

Dijetarët thonë: Pendimi prej çdo mëkatit është obligim (vaxhib). Nëse mëkati është ndërmjet njeriut dhe Allahut dhe nuk ka të bëj me njerëzit, ka tre kushte:

1. të largohet nga ai mëkat.
2. të ndiej keqardhje për atë që ka bërë.
3. të vendosë që të mos kthehet në ato mëkate asnjëherë.

Nëse ndonjëri nga kushtet e sipërpërmendura mungon, pendimi nuk pranohet.

Nëse mëkati ka të bëj me njerëzit, atëherë pendimi ka katër kushte, tre që u përmenden më parë, kurse kushti i katërtë është që t’ia kthen të drejtën atij që i ka bërë padrejtësi.

Nëse është pasuri ose e ngjashme ia kthen atë, nëse ka shpifur për të kërkon falje, nëse është përgojim kërkon falje gjithashtu. Njeriu obligohet që të pendohet nga të gjitha mëkatet, e nëse pendohet vetëm prej disa prej tyre, pendimi i tij është i pranuar për ato mëkate dhe i mbetin mëkatet tjera.

Argumentet nga Kur’ani, suneti dhe njëmendësia (ixhmai) e dijetarëve për pajetërsimin e pendimit janë të shumta. Pendimi është prej themeleve më të rëndësishme të Islamit, ai është grada e parë e atyre që ecin për në Ahiret. Vonimi i pendimit nuk lejohet, nëse ndokush e vonon ka bërë mëkat për shkak vonimit. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Pendohuni që të gjithë tek Allahu, o besimtarë, në mënyrë që të gjeni shpëtim.” (Nur, 31), poashtu thotë: “Thuaj: o robërit e Mij të cilët e keni ngarkuar me shumë gabime veten tuaj, mos e humbni shpresën ndaj mëshirës së Allahut, pse vërtet, Allahu i falë të gjitha mëkatet, Ai është që shumë fal dhe është mëshirues.” (Zumer, 53)

Në hadithin e përmendur në fillim të këtij kapitulli mësojmë nxitjen për t’u penduar dhe se Allahu, subhanehu ve teala, gëzohet dhe kënaqet me pendimin e robit

të Tij, për këtë Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, na nxitë që vazhdimisht të pendohemi, ai thotë: “O njerëz, pendohuni tek Allahu, vërtet unë pendohem një-qind herë në ditë.” (Muslimi)

Pendimi sjell shumë dobi, prej tyre:

1. Allahu, subhanehu ve teala, gëzohet me pendimin e robit të Tij.
 2. pendimi i shlyen mëkatet dhe penduesi bëhet i barabartë me atë që nuk ka mëkate, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Nëse heqin dorë (nga rruga e tyre e gabuar) do t’u falet e kaluara.” (Enfal, 38) Kurse Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, thotë: “Ai që pendohet nga mëkatet është sikur ai që nuk ka mëkate.” (Ibën Maxhe)
 3. pendimi është shkak për të shpëtuar, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Pendohuni që të gjithë tek Allahu, o ju besimtarë, në mënyrë që të shpëtoni.” (Nur, 31)
 4. pendimi është shkak që Allahu të shtoj bereqetin prej qielli dhe toke dhe të shtoj pasuritë dhe fëmijët. Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Unë u thash: Kërkoni falje zotit tuaj, se Ai vërtet falë shumë; Ai ju lëshon nga qielli shi me bollëk. Ju shummon pasurinë dhe fëmijët, ju bën të keni kopshte dhe ju jep lumenj.” (Nuh, 10-12)
 5. pendimi e pengon dënimin, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Allahu nuk do t’i dënoj ata derisa ti (Muhamed) je në mesin e tyre dhe Allahu nuk do t’i dënojë derisa ata kërkojnë falje (istigfar).” (Enfal, 33)
 6. Katadeja, radijall-llahu anhu, thoshte: Kur’ani ju sqaron sëmundjen dhe shërimin tuaj. Sa i përket sëmundjes ato janë mëkatet, kurse shërimi është kërkimi i faljes.
- Aliu, radijall-llahu anhu, thoshte: “Është për t’u habitur me atë që shkatërrohet e me vete e ka fjalën e shpëtimit! E pyetën: Cila është ajo? Tha: Kërkimi i faljes.
- Njeriu i parë që u pendua është Ademi alejhi selam, pasi që hëngri nga pema e ndaluar, u pendua dhe Allahu, subhanehu ve teala, ia pranoi pendimin, Allahu, subhanehu ve teala, thotë: “Ademi pranoi prej Zotit të tij disa fjalë (lutje), prandaj Ai ia fali (gabimin). Ai është mëshirues dhe pranues i pendimit.” (Bekare, 37)
- O Zot! Largoje errësirën e mëkateve tona me dritën e njohjes dhe udhëzimit Tënd, na bën prej atyre që ecin drejt Teje dhe ia kthejnë shpinën gjërave tjera.
- O Allah i ynë! Na mundëso që të kemi njohje të pastër, na dhuro përmirësimin e sjelljes dhe raporteve mes nesh sipas rrugës së sunnetit, na furnizo që të mbështemi singërisht në Ty, të kemi mendim të mirë për Ty, na e lehtëso çdo gjë që na afëron te Ti së bashku me faljen në të dy botat, me mëshirën Tënde, o më i Mëshirshmi Mëshirues!

Ahmed Muadh Hakkij

Përktheu: Agim Bekiri

(libri: Katërdhjet hadithe mbi moralin, NuN, Shkup, 2005)